

Euroopa
Komisjon

PANORAMA

Tähelepanu keskmes on regionaal- ja linnapoliitika

TALV 2020 / nr 75

STAY SAFE

**Panorama läheb 2021. aastal
roheliseks ja digitaalseks**

OTSUSTE
TEGEMINE
PANDEEMIA AJAL

LINNAD
ÜHENDAVAD JÕUD
KESTLIKKUSE
ALAL

Regionaal- ja
linnapoliitika

PANORAMA

SISUKORD

JUHTKIRI.....	3
EL-I EESISTUJARIIK SAKSAMAA PEAB PIKKI JA RASKEID LÄBIRÄÄKIMISI, ET ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA PAKETIS KOKKULEPPELE JÕUDA.....	4
UUED VEEBIPÕHISED TEAVITUSVAHENDID TEADLIKKUSE SUURENDAMISEKS ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKAST.....	7
PANORAMA KAANTE VAHEL – TAGASIVAADE AJAKIRJA 75 NUMBRILE – ENNE DIGITAALSEKS MUUTUMIST.....	9
ANDMEPUNKT: EL-I COVID-19 VASTASTE MEETMETE JÄLGIMISEKS KOHANDATUD FINANTS- JA VÄLJUNDNÄITAJAD.....	13
IGA-AASTANE INTERREGI ÜRITUS LÄHENEB DIGITAALSELT PIIRIÜLESTELE PROBLEEMIDELE....	17
PIIRIÜLESE ÄRI TAKISTUSTE MURDMINE – VKE-DE RAHVUSVAHELISTUMINE.....	19
OTSIDES LAHENDUSI KOOSTÖÖ JA MAJANDUSKASVU HOOGUSTAMISEKS EL-I JA EFTA RIIKIDE VAHEL.....	21
EL-I PIIRKONDLIK SOTSIAALSE PROGRESSI INDEKS KAJASTAB POSITIIVSEID MUUTUSI ÜHISKONNA ARENGUS	23
EUROOPA JA AMEERIKAD ÜHENDAVALD JÕUD, ET LEIDA LINNAPROBLEEMIDELE KESTLIKKE LAHENDUSI.....	25
FI-COMPASSI KONVERENTS NÄITAS SUURT HUVI REGIONAALPOLITIKA RAHASTAMISVAHENDITE VASTU	27
18. EUROOPA PIIRKONDADE JA LINNADE NÄDAL ULATAB KÄE, ET TAASKÄIVITADA EUROOPA ÜHESKOOS	29
YOUTH4REGIONSIL VILISTLANE KIIDAB AJAKIRJANIKE MITMEKÜLGESUST JA PÜHENDUMIST 18. EUROOPA „NÄDALAL“	32
ÜHTEKUULUVUSPOLIITIKA – KUJUNDAB INIMESTEGA TÖÖTADES MINEVIKKU, OLEVIKKU JA TULEVIKKU.....	34
SUHTLUSMEEDIA MÕJUISIKUD ASUVAD TEELE, ET KÜLASTADA ROHELISI PROJEKTE JA TOETADA EL-I KLIIMAPOLIITIKAT	36
MALTA, BULGAARIA, KREEKA, TAANI JA LUKSEMBURGI PROJEKTID.....	41

4

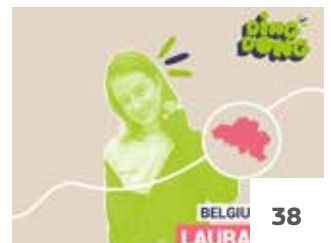
21

25

29

38

42

JUHTKIRI

Veider ja ebatavaline 2020. aasta hakkab lõppema umbes samal ajal, kui Euroopa Komisjoni praegune meeskond tähistab oma ametiaja esimest aastapäeva.

Detsembris 2019 tööle asudes teadsime, et meid ootab ees katsumusi täis aasta, eriti seoses mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) vastuvõtmisega, ühtekuuluvuspoliitika eeskirjade muudetud õigustekstidega selleks ajavahemikuks ning uue õiglase ülemineku fondi loomisega.

Samuti kavatsesin külastada sellel esimesel aastal vähemalt ühte piirkonda igast riigist, et muuta dialoog intensiivsemaks ja kuulda kohalikke muresid ja püüdlusi.

Tegelik elu seadis meie ette hoopis teistsuguse tegevuskava – koroonaviiruse pandeemia tagajärjel muutus paari kuuga järsult kõigi eurooplaste elu. Minu mõtted on nendega, kes kaotasid selle viiruse tagajärjel oma lähedasi või pidid selle ise läbi põdema. Olen väga tänulik kõigile, kes on jätkanud tööd ja tulemuste saavutamist ka nendes rasketes tingimustes, teie pühendumise, professionaalsuse ja ühiskonna teenimise eest.

Hügieenikriisi tipphetkedel ja ka taastumiseks valmistudes näitas ühtekuuluvuspoliitika ühena esimestest ELi poliitikaalvõimudest oma suutlikkust uue tegelikkusega kohaneda. Ajutiselt muudeti ühtekuuluvuspoliitika eeskirju, et liikmesriigid ja piirkonnad saaksid suunata rahalise toetuse sinna, kus seda kõige enam vajatakse – tervishoiu sektorisse, töötuskavadesse või VKEde käibekapitali, et vähendada võimalikult palju pandeemia sotsiaalset ja tervisealast mõju.

Uus mitmeaastane finantsraamistik ja pandeemia tagajärgede vastu võitlemiseks loodud taastepakett Next Generation EU võeti vastu ja see võimaldas kõigil asjaosalistel asuda väga

kiiresti meie majandust kohandama ja ümber suunama rohelisema, digitaalsema ja sidusama tuleviku poole. REACT-EU oli sümboliliselt esimene seadusandlik ettepanek taastepaketist Next Generation EU – need olid esimesed reageerijad ja läbirääkimistel tegutsejad.

Samuti näitas see kriis taas, kui tähtis ELi tugisammas on ühtekuuluvus ja kuidas see suudab anda ambitsioonika vastuse riike, piirkondi, töötajaid ja ettevõtteid toetades. Kriisi alguses olime meetmepakettidega CRII ja CRII+ nagu tuletõrjujad, kuid REACT-EU ja pikaajalise ühtekuuluvusega saame taastumise arhitektideks.

Minu motivatsioon järgmiseks aastaks on väljuda sellest kriisist tugevamana, tänapäevaste sidusate majandustega ja nii, et me ei jäta kedagi maha.

Lõpetuseks on käesoleva *Panorama* 75. number ka võimalus väljendada lugupidamist arvukate kaastöötajate vastu, kes on juba aastast 2000 teinud selle väljaandmise võimalikuks. Käesolevast väljaandest leiate valiku esikaasi, mis kujutavad meie poliitika arengut nendel aastatel kuni selle tipnemiseni 2021.–2027. aasta rahastamisperioodi kokkuleppega.

Panorama tähistab uue poliitikatsükli saabumist uuenenud formaadis, mis pakub sisu korrapärasemalt, paindlikumalt ja kiiremini reageerides, eriti videote ja interaktiivsete diagrammide kaudu. Anname uutest võimalustest peagi teada. ■

Elisa Ferreira

Euroopa Komisjoni ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik

Lõpukell läheneb – otsuste tegemine pandeemia ajal

1. jaanuaril 2021 algab ELi ühtekuuluvuspoliitika uus programmitöö periood. Nüüd on kõigi pilgud suunatud ELi eesistujariigile Saksamaale, et see õiguslik ja rahaline raamistik koos Euroopa Parlamendiga lõplikule kujule viia. See on niigi piisavalt suur ülesanne, aga COVID-19 pandeemia muutis otsustamise dünaamikat ja pööras tavalised tööviisid pea peale. *Panorama* küsis Saksamaa eesistujariigi töörühma liikmetelt Thomas Pickartzilt, Alexandra Marquardtilt ja Anna-Lena Zademach-Schwierzilt, kuidas nad tulid toime ELi läbirääkimistega uues digitaalses maailmas ja millised olid viimased sammud ühtekuuluvuspoliitika paketi osas kokkuleppele jõudmisel.

Kaks ja pool aastat on peetud läbirääkimisi ja nüüd on nõukogu koos parlamendiga õigusraamistiku kinnitamise lävel. Mis veel puudub?

Thomas Pickartz (TP): Meie eesmärk on alati olnud saavutada selle aasta lõpuks poliitiline kokkulepe kogu ühtekuuluvuspoliitika paketi osas. Pärast 15 kolmepoolset poliitilist kõnelust ja 40 tehnilist koosolekut Euroopa Parlamendiga oleme veel ajakavas, mis võimaldab selle eesmärgi täita. 18. novembril sõlmisime poliitilise kokkuleppe REACT-EU määruse kohta, mis on Euroopa taasterahastu „Next Generation EU“ nurgakivi. Ühissätete määruse läbirääkimised edenevad samuti kenasti. Mõned rasked küsimused on veel jäänud, aga kokkulepe Euroopa Parlamendiga on käeulatuses.

Alexandra Marquardt (AM): Õiglase ülemineku fond, mis tuli pigem koos rohelise kokkuleppega, mitte niivõrd ühtekuuluvuspoliitika paketi osas, oli teemade reas alati uustulnuk. See oli üks meie esimesi volitusi nõukogult Saksamaa eesistumise ajal ja parlament hääletas alles septembris. Läbirääkimised algasid aeglaselt ja muutusid keeruliseks ning meile tundus, et see toimik läheb otse meie Portugali kolleegidele. Seejärel hakkasid kõnelused siiski lüües edema ja oleme nüüd peaaegu finišijoonel koos ERFiga, mis edeneb pärast konarlikku algust samuti kenasti.

Anna-Lena Zademach-Schwierz (AZ): Interregi asjus olid läbirääkimised pikka aega pragmaatilised ja tulemustele suunatud, isegi kevadiste piirangute ajal. Siiski takistasid Euroopa Parlamendi

rasked eelarveläbirääkimised Saksamaa eesistumisaia alguses meie tegevust. Keeruline oli jõuda tagasi läbirääkimiste laua taha ja vahel tundus, nagu kõnniksime munakoortel. Läbirääkimised ESF+ üle algasid juulis otse vastupidi hoogsas tempos kahe tehnilise koosolekuga, kuid poliitiliste läbirääkimiste ajal sattusime suurematesse raskustesse.

Kui Saksamaa eesistumine juulis algas, tundus COVID-19 pandeemia hullem osa möödmas olevat, kuni meieeni jõudis teine laine. Kuidas see teie tööviise muutis?

AZ: Parlamendiga jätkasime vajalikke koosolekuid mõnda aega füüsiliselt või nn hübriidkujul. Meil oli vaid üks ebamugav juhtum, kui teise poole põhiläbirääkija oli oma kodukontoris, aga paljud

Vasakul: Anna-Lena Zademach-Schwierz; keskel: Thomas Pickartz; paremal: Alexandra Marquardt

teised kolleegid istusid koos suure koosolekusaalis. Suutsime isegi siis kenasti tööd teha, kuni virtuaalsest ruumist hakkas koosolekusaali kostma liiga palju häirivaid helisid ja piiksatusi.

TP: Nõukoguga jätkasime algul füüsilisi koosolekuid. Ühtekuuluvuspoliitika teemasid peeti prioriteetseks nende seoste tõttu mitmeaastase finantsraamistiku ja Euroopa taasterahastuga. Alles novembris, kui Brüsselit tabas raskelt teine laine, alustas töörühm digitaalseid koosolekuid. Need toimusid märkimisväärselt hästi.

AM: Teine laine tabas meid raskelt, kuid tegelikult mõjutas COVID meie eesistujariigiks olemist algusest lõpuni. Meil ei olnud mingeid kõrval- ega tervitusüritusi, vastuvõtte, näitusi, kontserte ega muud sellist. Samuti tühistati meie saadiku reis Berliini ja Brandenburgi, mis on tavaliselt iga eesistumise tippündmus. Seepärast oli see tõiselt väga eriline aeg, mitte ainult digikoosolekute ja kodukontorite poolest, vaid ka eesistujariigi Saksamaa võimaluste poolest end esitleda.

Kas digitaalne subtilus alates videokonverentsidest kuni virtuaalsete külastusteni võib asendada harjumuspäraseid subtilusvorme?

AZ: Viimaste kuude jooksul olen erinevatel teemadel tundidepikkuste tehniliste koosolekute ajal hakanud mõistma ka virtuaalse maailma eeliseid. Kui mikrofoni saab välja lülitada, on palju lihtsam kiiresti mõtteid vahetada ja oma seisukohtades kokku leppida, võrreldes pausi palumisega füüsilisel koosolekul. Kõik see toimus siiski hästi ainult seepärast, et saime meeskonnana ühes ruumis koos istuda. Üksi oma laua taga on palju raskem jälgida, hoolimata erinevatest jututua võimalustest.

TP: Digitaalne suhtlemine on kindlasti aidanud meil kriisi ajal tööd jätkata. Isiklik kontakt on siiski väga tähtis, kui tundlikel teemadel on vaja kompromissini jõuda. Digiformaat nõrgestab inimtegurit. Kui virtuaalse koosoleku ajal nalja heita, siis teiste naeru ei kuule, sest nende mikrofonid on välja lülitatud. Virtuaalses ruu-

mis on palju raskem kolleegide meeleolu tabada kui reaalselt koos olles.

Teil on vaja töötada tohutu hulga õigusaktide ettepanekutega alatest REACT-EUst kuni Interregi määruseni. Mis aitas teil nendel päevadel vastu pidada?

TP: See on tõsi, et töökoormus on tohutu. Väga palju aitas vastutuse jagamine meie Brüsseli meeskonna hulgas, sealhulgas töörühma juhtimisel ja Euroopa Parlamendiga tehniliste läbirääkimiste pidamisel. Seoses poliitilise tasandi läbirääkimistega reisis meie peadirektori asetäitja koos Berliini kolleegidega pandeemiast hoolimata igaks kolmepoolseks kõneluseks Berliinist Brüsselisse. Selline pühendumine oli väga julgustav.

AM: Mul jääb vaid üle Thomasega nõustuda. Meil on suurepärase meeskond! Tööpäevad on sageli väsitavad ja kolm korda nädalas kolmepoolsete kõneluste pidamine on tõeline väljakutse. Oleme siiski alati heas tujus, meile meeldib koos nalja teha ja me teame, et nii suurepärase tulemuse saamiseks ei saaks ühestki meeskonna liikmest loobuda.

AZ: Minu pere oli selle aja jooksul suureks toeks. Tulla toime kolme lapse ja vahetevahel nende koduõppega ei ole elukaaslastele lihtne ülesanne, kui mõlemad töötavad vastutusrikkal ametikohal. Minu 75-aastane ema ei kohkunud tagasi riskipiirkonda reisimisest ja tagasi jõudes testimisest – negatiivse tulemusega :-). Kokkuvõttes oli mul alati tunne, et minu tööd hinnatakse ja jõupingutused on seda väärt. Tänu Berliini meeskonna, nõukogu sekretariaadi kolleegide ja komisjoni toetusele leian, et oleme nende toimikutega teinud vajalikke ja

Vasakult: Heinz Heitmeier (eesistujariik Saksamaa), Elisa Ferreira (üheteuvaluvsuoliitika ja reformide volinik), Pascal Arimont (Euroopa Parlamendi raportöör) ja Younous Omarjee (Euroopa Parlamendi regionaalarengukomisjoni esimees) hoiavad distantsi piiriülele koostöö kolmepoolsetel kõnelustel

haid edusamme, et kõik poliitilised päevakorrapunktid meie eesistujariigiks olemise ajal lõpule viia.

Kas teil on mingeid lemmiklugusid üheteuvaluvsuoliitika läbirääkimistest?

TP: REACT-EU otsustavad kolmepoolsed kõnelused toimusid kastraportööri Constanze Krehli (S&D, DE) sünnipäeval. Me tööme lilli, pidasime maha igati kordaläinud koosoleku ja lõpuks nautisime pisut mullijooki. Kaks head põhjust tähistamiseks ühel ja samal päeval.

AM: Minu jaoks olid need väga erilised läbirääkimised. Üheteuvaluvsuoliitika viimaste arutelude ajal töötasin koos Constanze Krehliga, kes oli ka praeguse ühissätete määruse (2014–2020) kastraportöör. Meil õnnestus Constanzega üle elada enam kui 90 kolmepoolset kõnelust enne lõpphääletust plenaaristungil detsembris 2013. See oli väga intensiivne aeg ja mulle meeldis väga parlamendis

töötada. Praegu „teisel poolel“ töötada ja nõukogu esindada on väga hea kogemus. Ja mulle isiklikult on tore teha jälle tööd „minu“ eelmise parlamendiliikmeka.

Küsimus: kui Portugal saab jaanuaris 2021 ELi eesistujariigiks, millest jääte koos veedetud ajast enim puudust tundma?

AM: Väga rikastav on saada osa minu kolleegide tohutust teadmiste ja kogemuste pagasist. Mulle meeldivad ka meie erinevad iseloomud ja see, kuidas me koos töötame. Seepärast hakkam kõige rohkem puudust tundma oma toredatest kolleegidest!

AZ: Ei usu, et oleksin kunagi mõne töö puhul nii palju naerda saanud – lausa pisarateni! Pärast kolme järjestikust kolmepoolset kõnelust oli meil nii lõbus koos klaas veini juua ja pingetest vabaneda. Pealegi on kõigi meie kolme sünnipäevad novembris ja seepärast oli meil päris mitu tähistamist, hoolimata eesistujariigiks

olemise viimase kuue nädala stressist. Hakkam kindlasti tundma puudust oma kolleegide soojusest ja naerust.

TP: Üle kõige hakkam puudust tundma Alexist ja Anna-Lenast ning koos veedetud toredast ajast. Anna-Lena lõpetab oma lähetuse ja naaseb järgmise aasta alguses komisjoni. Alex pöördub märtsi lõpus tagasi Saksamaale. Raske on ette kujutada, et jään jälle üksi. ■

LISATEAVE

https://ec.europa.eu/regional_policy/et/2021_2027/

<https://www.eu2020.de/eu2020-en>

Loome üheskoos ühise identiteedi veebivahendite abil

Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat avalikustas oma veebigeneraatori ja stiiliraamatu. Nüüd on toetust saavatel projektidel võimalik vaid mõne hiireklõpsuga tõhusalt komisjoni teavitus- ja nähtavusnõudeid täita. Oma tegevust ja saavutusi kohapeal tutvustades aitavad nad kujundada üleeuroopalist tunnustust ELi toetustele.

Ühtekuuluvuspoliitika nähtavuse parandamine on saanud tähtsaks prioriteediks. Igal aastal toetatakse ühtekuuluvuspoliitika alusel eraldatavatest vahenditest tuhandeid projekte kõikjal Euroopas. See esindab Euroopa Liitu kohalikul tasandil kõige käegakatsutavamal kujul.

Tulemuslikum teabe jagamine nende meetmete kohta aitab suurendada teadlikkust kasust, mida inimesed ELi tegevusest saavad, ja parandada liidu kuvandit üldsuse silmis. Tegelikult on mitu uuringut leidnud tõendeid, et ühtekuuluvuspoliitika mõjub soodsalt kodanike suhtumisele Euroopa projekti.

Ühtekuuluvuspoliitika teavitustegevuse õigusraamistik on järjestikuste programmitöö perioodide jooksul vähehaaval arenenud lihtsatest teavituseetetest üksikasjalikumateks kohustusteks teavitustegevuse ja läbipaistvuse alal. 2014.–2020. aasta programmitöö perioodil tehti otsustav samm teavitustegevuse kui programmide strateegilise osa tunnustamise poole.

Seda lähenemisviisi jätkatakse 2021.–2027. aasta uutes sätetes. Nendes püütakse leida kesktee liikmesriikide, korraldusasutuste ja toetusesaajate kohustuste laiendamise ning nendele seatud regulatiivse koormuse vahel.

Sõnum tee

Uuel programmitöö perioodil on kõige märkimisväärsem aluspõhimõtete järsk muutumine. Euroopa Komisjon mõistis, et praegune olukord arvukate erinevate logodega on kodanikele

liiga keeruline ja segadusseajav, ning seepärast otsustati, et kõigist programmidest hakatakse teavitama ainult ELi embleemiga. Peale selle lisavad ühissätete määruse ja programmide (nt Horisont ja „Loov Euroopa“) seitse fondi ELi embleemi kõrvale rahastamismärke „(Kaas)rahastaja: Euroopa Liit“. Valitud lähenemisviis tunnistab selle selge sõnumiga ELi meie tugevaimaks kaubamärgiks ja muudab selle veel tugevamaks.

Lõpuks sõltub edukas teavitustegevus asjaomaste ametiasutuste ja projektide elluvijate pühendumisest. Teavitustegevus peaks bürokratiliku linnukese märkimise asemel olema programmi ja projekti rakendamise keskne osa.

Et korraldusasutused ja toetust saavad projektid saaksid teavitustegevuse miinimumnõudeid tõhusalt täita, koostas regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat koos liikmesriikide ekspertidega nn „tugipaketi“ ühtekuuluvuspoliitikast teavitamise kohta aastatel 2021–2027.

Täpsemad visuaalsed abivahendid

See pakett koosneb kolmest osast: ühtekuuluvuspoliitikast teavitamise brošüür [Communicating Cohesion Policy](#) (Ühtekuuluvuspoliitikast teavitamine), mis annab ideede jagamiseks ülevaate 2014.–2020. aasta programmitöö perioodi parimatest teavitustöö tavadest, ja teine brošüür [Monitoring and Evaluation of communication actions](#) (Teavitustegevuse järelvalve ja hindamine). Need kaks brošüüri avaldati 2019. aastal. Tugipaketi viimane osa käsitleb kaubamärgi kujundust ja koosneb kahest põhiosast: „veebigeneraatorist“ ja kaubamärgi stiiliraamatust.

Määruse kohaselt peavad toetuse saajad projekti toimumiskohas nähtavalt välja panema füüsilise teabetulba, tahvli või plakati. Võttes arvesse ELi toetusega projektide suurt arvu, võiksid need teavitustehendid praktiliselt kõikjal eurooplasteni jõuda.

Sellegipoolest ei ole praegu Euroopa tasandil peaaegu mingit ühist visuaalset identiteeti, mis jätab tee vabaks visuaalsete elementide kakofooniale, sest erinevatel rakenduskavadel ja ELi fondidel on liikmesriikides ja isegi piirkondades erinevad visuaalsed identiteedid. Et olukorda ühtlustada, selgemaks muuta ja ELi toetuse sõnumit jõulisemalt väljendada, loob veebigeneraator üleeuroopalise visuaalse identiteedi, võimaldades kõigil toetust saavatel projektidel kohandada nõutavaid teavitustegevuse elemente sama malli alusel.

Veebigeneraatori täienduseks leidub stiiliraamatus nõuandeid ja nippe, kuidas füüsilisi teavituselemente kõige paremini kasutada, näiteks sõnastuse ja paigutuse abil. Selles on ka täpsemat teavet ELi kaubamärgi kujunduse kohta neile toetusesaajatele, kellel on oma ettevõttes graafilisi disainereid, kes võiksid nende teavitustegevuse elemente kohandada.

Järgmisel programmitöö perioodil on teavitustegevuse juhtpõhimõtted suurem lihtsus, nähtavus ja läbipaistvus. Vastavalt sellele ei ole generaator ja stiiliraamat korraldusasutustele ja

Väljaannete standardmall tagab teavitustehendite visuaalse ühtluse

toetusi saavatele projektidele kohustuslikud, vaid pakuvad auditikindlat lahendust, et nad saaksid täita minimaalse nähtavuse nõudeid vaid mõne hiireklõpsuga veebis. See jätab toetusesaajate käsutusse maksimaalsed ressursid muu teavitustegevuse jaoks ja samal ajal ühtlustab Euroopa kodanikele suunatud teavitust.

Koos kõigi ELi toetust saanud programmide ühise rahastamisavaldusega on uus visuaalne identiteet konkreetne samm suurema ühtluse suunas. ELi saavutusi jõulisemalt väljendav sõnum on tähtsam kui kunagi varem. Toetudes ühistele väärtustele ja nägemusele on hea olla nähtav Euroopa Liiduna!

Veebigeneraator tuleb kasutusele 2021. aasta esimesel poolel. Oodake otselinki!

PANORAMA läheb tagasi tulevikku

Käesolev *Panorama* number on eriline oma 75. järjekorranumbri poolest, kuid ka seepärast, et see on viimane sellisel kujul ilmuv väljaanne.

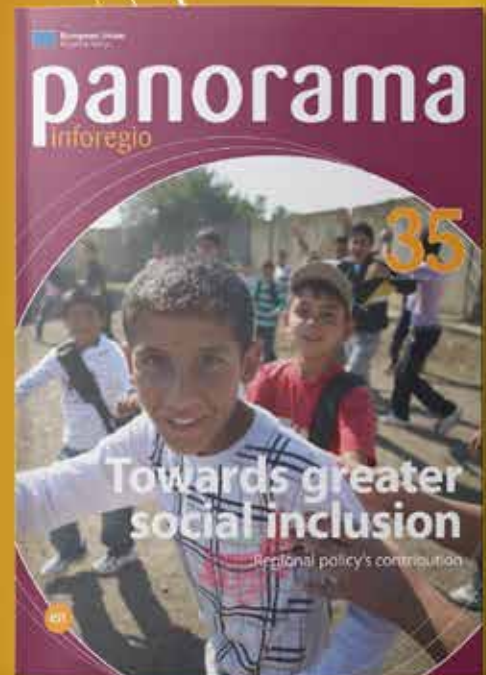
2001. aastal ilmuma hakanud *Panorama* on püüdnud aidata üldsusel saada teadlikuks ELi piirkondlikust ja linnapoliitikast ning seda mõista. Ajakirjas on käsitletud mitmesuguseid teemasid tipptasemel intervjuudest tehniliste ja rahandusküsimusteni, pakutud ülevaateid projektidest, inimlikke lugusid ja sõnumeid, mida on esitatud mõistetaval ja kaasahaaraval kujul. Seda loevad poliitikud, teadlased ja üldsus nii otse tellitud kui ka Europe Directi teabekeskuste ja ELi esinduste kaudu levitatud numbritest.

Siin kujutatud esikaante valik annab aimu neis käsitletud teemaderingist ja ajakirja stiili muutumisest viimase kahe aastakümne jooksul.

Muutusi on oodata ka edaspidi, sest *Panorama* hakkab ilmuma ainult veebiväljaandena. 2021. aastal hakkame kord kvartalis ilmuva PDF-vormingus väljaande asemel avaldama artikleid otse Inforegio veebisaidil, kus see toimub korrapärasemalt, paindlikumalt ja kiiremini reageerides. Veebiversioonis saame lisada videoid ja interaktiivseid diagramme, kuid uut formaati on ka erinevate digiseadmete ekraanidel mugavam lugeda.

Nagu alati on *Panorama* koostatud teile ja teie kohta ning seetõttu ootame teie tagasisidet kommentaaride või soovitude kujul ning ka kaastöid artiklite, aruannete või isiklike lugudena. Võtke meiega ühendust: regio-panorama@ec.europa.eu

ANDMEPUNKT

Koroonaviiruse näidikud – ELi ühtekuuluvuspoliitika reageerib kriisile

COVID-19 pandeemia on suur katsumus kogu Euroopa Liidule. Riiklikud, piirkondlikud ja kohalikud kogukonnad on haiguse ja selle sotsiaal-majandusliku mõju vastase võitluse eesliinil. Meie ühiskonna ja liikmesriikide solidaarsus ja vastutus on põhilised selle katsumuse ületamiseks.

2020. aasta aprillis algatas Euroopa Komisjon kaks meetmepaketti: [koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus \(CRII\)](#) ja [koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus+ \(CRII+\)](#), et mobiliseerida ELi ühtekuuluvuspoliitikat koroonaviiruse kriisi ajal.

Uute ELi rahaliste vahendite pakkumise asemel võimaldab CRII pakett olemasolevaid kulutamata vahendeid paindlikult kasutada ja suunata need sinna, kus neid kõige enam vajatakse.

Teiste paindlike võimaluste hulgas saab eraldamata ELi vahendeid üle kanda ühe piirkonna vahendite ja kategooriate hulgast teistele ning suurendada 2020.–2021. aruandlusaastal rahavoogude parandamiseks ELi ettemakseid ja ELi kaasrahastamise määra 100%-ni.

27. mail täiendati algatusi CRII ja CRII+ [REACT-EU paketiga](#), mille kohta peetakse praegu nõukogus ja Euroopa Parlamendis läbirääkimisi.

Ühtekuuluvuspoliitika COVID-19 meetmete järelevalve

Meetmete järelevalve on ühtekuuluvuspoliitika korral eriti keeruline, sest selles kasutatakse enam kui 390 programmi ühist juhtimist. Algsed rahalised ja näidikutega järelevalvesüsteemid ei ole loodud praegu rakendatavate konkreetsete meetmete järelevalveks. Komisjoni talitlused tegid 12. mail 2020 ettepaneku võtta riiklikes ja piirkondlikes programmides kasutusele uued [finants- ja väljundnäitajad](#) – COVID-19 „ühised“ näitajad.

CRII JA CRII+ MEETMETE MÕJU

Uute meetmete alusel mobiliseeritud vahendite teatatud mahud on 2020. aasta 19. novembri seisuga järgmised:

ÜMBERSUUNAMINE

- › 6,3 miljardit eurot ELi vahendeid suunati ümber tervishoiu-meetmetele, tõstes netosummat ELi tasandil 5,9 miljardi euro võrra;
- › 8,5 miljardit eurot ELi vahendeid suunati ümber ettevõtjate toetusteks, tõstes netosummat ELi tasandil 1,9 miljardi euro võrra;
- › 2,7 miljardit eurot eraldati otsetoetusteks inimestele, sh töötajatele ja haavatavas olukorras inimestele.

(Seoses otsetoetustega inimestele võivad eraldised teatavatel juhtudel kattuda ESFi tervishoiu- ja ettevõtlusprogrammidega)

RAHASTAMINE JA MUUDETUD EESKIRJAD

- › 7,6 miljardit eurot täiendavaid ELi ettemakseid;
- › 129 ühtekuuluvuspoliitika programmi on valinud 100% ELi kaasrahastuse;
- › 3,3 miljardit eurot on kantud ühest fondist ja/või piirkonna kategooriast teise.

“ Enne REACT-EU paketi kokkuleppele jõudmist kasutavad liikmesriigid igati ühtekuuluvusfondi paindlikke võimalusi ja likviidsust, et aidata enim kannatanuid: tervishoiutöötajaid ja haiglaid, VKEsid ja töötajaid ... Kui tavalised ühtekuuluvusfondi toetused keskenduvad piirkondade lähenemisele suunatud pikaajalistele investeeringutele, pakkus CRII hädaabi sinna, kus seda kõige enam vajati. ”

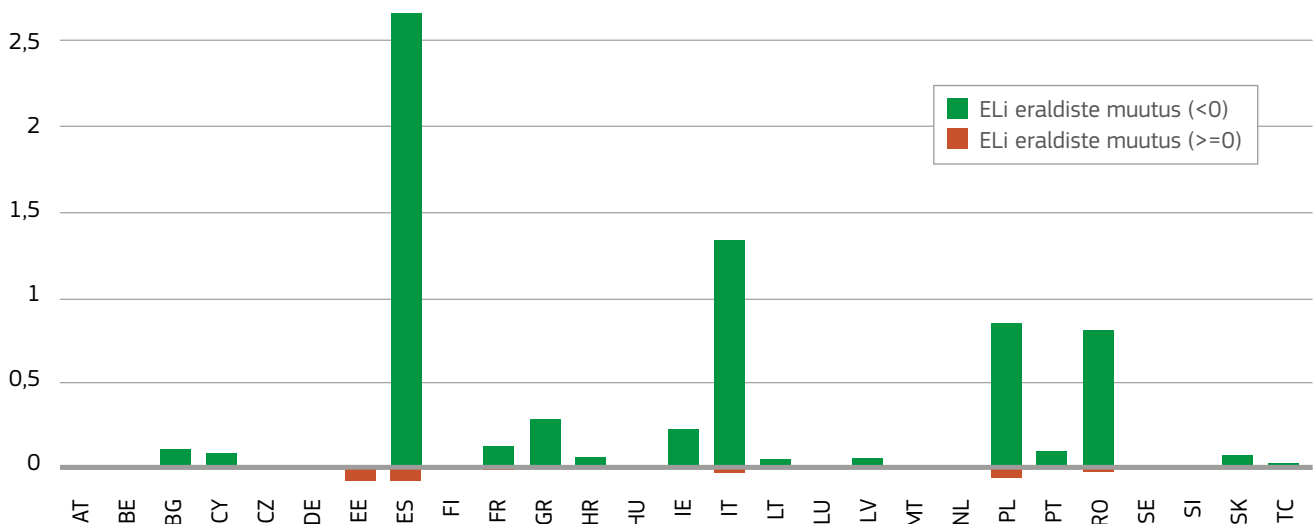
Elisa Ferreira, ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik

ELi tervishoiueraldiste järsk kasv

2014.–2020. aasta programmides suurendati strateegilisi investeeringuid tervishoidu algul enam kui 10 miljardi euro suuruse ELi toetuse võrra. Mitmes programmis vahendite ülekandmine ERFi ja ESFi siseselt ja nende vahel tõi kaasa tervishoiu-meetmetele toetuse netosummade suurenemise. Pärast uute CRII ja CRII+ meetmete vastuvõtmist hakati programmides hoogsamalt muudatusi tegema, sest uued meetmed muutusid rahastamiskõlblikuks, näiteks isikukaitsevahendite ja ravimite ostud, testimine, täiendavate meditsiinitöötajate töölevõtmine ning meditsiiniline abi ja koduhooldusteenused haavatavas olukorras inimestele.

Täpsemad andmeid ELi rahalise toetuse kohta COVID-19-ga seotud tervisealastele meetmetele annavad need riiklikud ja piirkondlikud programmid, mis on lubanud rahalist toetust üksikasjalikumalt tuvastada ja jälgida. Komisjon teeb nende programmidega koostööd andmete katvuse parandamiseks, sest sellisel eesmärgil on ELi toetuse kogusumma tõenäoliselt suurem. Andmeid värskendatakse korrapäraselt meetmete lõpetamisel.

COVID-19 / CRII – ELI KAVANDATUD TERVISHOIUTOETUSTE MUUDATUSED ALATES 1. VEEBRUARIST 2020 (MILJARDIT EURO)

Ettevõtlustoetused on suurenenud

Ettevõtete toetamine oli algusest peale ühtekuuluvuspoliitika üks suuremaid investeerimisteemasid ja toetust jagati mitmesugustele meetmetele, mis olid valdavalt seotud VKEdega. Toetust saavad teadusuuringud ja innovatsioon, ettevõtlus, energiatöhusus, juurdepääs rahastamisele, digitaliseerimine ja muud valdkonnad.

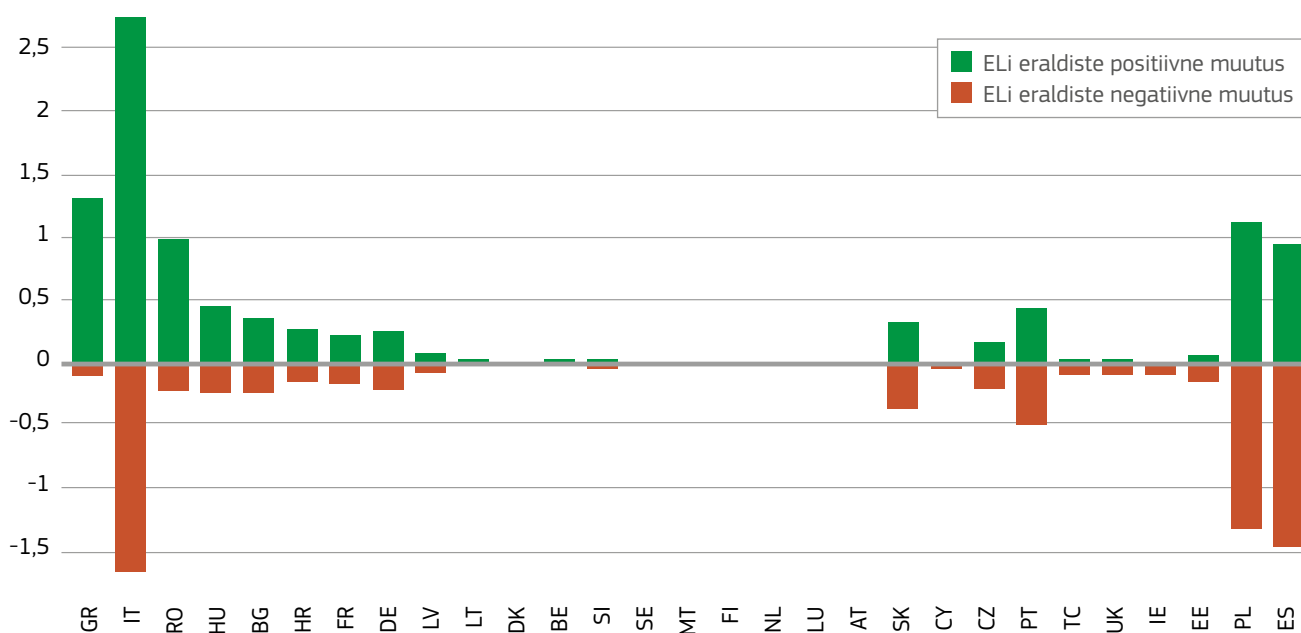
Iga riik ja piirkond on koostanud oma strateegia, kuidas koroonaviiruse kriisiga kõige paremini toime tulla. See eeldab sageli rahastamise ümbersuunamist ühelt suurema eraldamata

vahendite summaga meetmelt teisele, millel on suurem potentsiaal majandus uuesti käima tõmmata ja kriis ületada. Rahalised vahendid võivad pärineda teistest toetusvaldkondadest või sama valdkonna erinevatest prioriteetidest.

Toetus inimestele pandeemia mõju vastu võitlemiseks

Koroonaviiruse kriisil on olnud kogu ühiskonda raputavad järelmõjud, mis puudutavad inimesi erinevat moods. Euroopa Sotsiaalfond (ESF) on olnud esmane sotsiaalteenuste, tööhõive säilitamise, haavatavas olukorras olivate ja teiste inimeste toetaja.

COVID-19 / CRII – ELI KAVANDATUD ETTEVÕTLUSTOETUSTE MUUDATUSED ALATES 1. VEEBRUARIST 2020 (MILJARDIT EUROT)

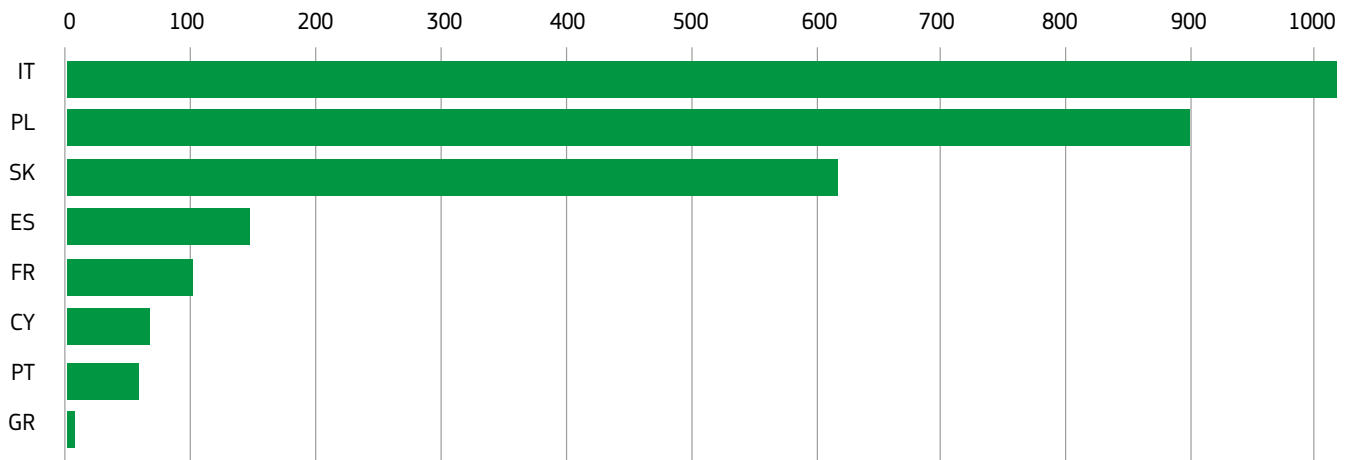
**Kas teil on teema, mille üle võiks tulevikus *Panorama* ANDMEPUNKTIS arutleda?
Kas soovite, et paneksime ESIFI avatud andmeplatvormile konkreetse andmekogumi?**

Kui jah, siis palun saatke e-kiri: REGIO-EVAL@ec.europa.eu

Jälgige vestlusi TWITTERis
#ESIFOpenData

või tellige meie uudiskiri: http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm?service_id=788

ESFI MEETMETE SUMMA COVID-19 PANDEEMIA MÕJU VASTU (MILJONIT EUROT)

Ülalpool oleval joonisel on kujutatud summat, mis on ette nähtud pandeemia mõju vastu võitlemiseks või selle leevendamiseks, näiteks lühiajalise töökorralduse toetamiseks, täiendavaks töötasuks tervishoiutöötajatele, IT-seadmetele, isikukaitsevahenditele ja haavatavas olukorras inimestele osutatavateks teenusteks.

Suuremad iga-aastased ettemaksed

Esimese CRII paketi see meede toetas kõiki programme 2019. aasta ettemaksetest sissenõudmata 7,6 miljardi euroga ja komisjon rakendas seda automaatselt. Liikmesriigid saavad sissenõudmata 2019. aasta ettemakseid kasutada pandeemiaga seotud kulutuste kiirendamiseks. See on sisuliselt ELi rahastamise varasemaks nihutamine, sest 2020. aastal sissenõudmata summad tasaarvestatakse või nõutakse sisse alles programmitöö perioodi lõppedes.

Paljud programmid on haaranud kinni 100% ELi rahastamise võimalusest

Riigi taotlusel saab 2020.–2021. aasta raamatupidamisarvestuses deklareeritud kulusid rahastada ajutiselt ainult ELi vahenditest. See 100% Euroopa kaasrahastuse võimalus on enamiku muudetud programmide üks kõige populaarsemaid meetmeid.

Mõned riigid on kandnud vahendeid ühest fondist teise.

Riigi taotlusel saab 2020. aasta programmidele eraldatud vahendeid ERFi, ESFi ja Ühtekuuluvusfondi vahel üle kanda.

Samamoodi saab 2020. aastal kättesaadavaid vahendeid üle kanda ühest piirkonna kategooriast teise. Viirus on tabanud kõige raskemalt enim linnastunud alasid ja seetõttu tuleb täiendavalt tervishoidu investeerida. ■

LISATEAVE

Koroonaviiruse näidikud

Ülevaade kõigist [ELi koroonaviiruse meetmetest](#)

Värskeimad uudised ERFi ja ühtekuuluvusfondi konkreetsete poliitikameetmete kohta riikide ja piirkondade lõikes

Värskeimad uudised konkreetse [ESFi poliitikameetme kohta](#)

Interreg viib oma iga-aastase ürituse veebi

Interregi 2020. aasta iga-aastane üritus toimus tänavu väga erilises olukorras, kui me kõik kannatame COVID-19 pandeemia mõjude tõttu.

Suurim üritus Interregi kalendris tõi kokku kõigi Interregi programmide, sh IPA ja ENI CBC korraldusasutused ja ühissekretariaadid, et rääkida Euroopa Komisjoniga probleemidest ja koostöö võimalustest.

Tänavune üritus pidi tähistama Interregi 30 tegevusaastat. Kuna me ei tahtnud unustada oma sünnipäeva tähistamist, otsustasime lükata peo 2021. aastasse, kui meil on loodetavasti jälle võimalik teiega füüsiliselt kokku saada.

Interregi iga-aastane üritus toimus 15.–16. oktoobril rangelt digitaalsel kujul samal ajal kui #EURegionsWeek. Üritusega oli seotud ka ELi nõukogu eesistujariik Saksamaa.

Kokkusaamine algas 2020. aasta 15. oktoobri pärastlõunal plenaaristungiga, kus osales ka ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik Elisa Ferreira, ELi nõukogu eesistujariigi Saksamaa esindaja ja endine volinik Potočnik. Hr Potočnik esitas oma plenaarettekande territoriaalse koostöö rollist meie rohelise kokkuleppe eesmärkide täitmisel.

Samal pärastlõunal toimunud noorte dialoogi ajal esitasid Interregi ja koostööga tutvunud noored manifesti koostöö tuleviku kohta.

16. oktoobril 2020 keskenduti pigem 2021.–2027. aasta programmitöö praktika tehnilistele küsimustele, eriti meie edaspidiste programmide sisule ning kooskõlastamise ja kapitalisatsiooni parandamise viisidele. See toimus seitsmel üheaegsel seminaril, millest igaüks käsitles ühte poliitilist eesmärki (sh kahte konkreetselt Interregi eesmärki), millele järgnes Interacti toetusel korraldatud plenaaristung kooskõlastamise teemal.

Euroopa Komisjon tänab kõiki, kes osalesid tänavusel Interregi iga-aastasel üritusel. Ehkki see oli tehniliselt väga keeruline ja oma virtuaalsel kujul ei ole võrreldav isiklike kokkusaamistega, on meil väga hea meel, et tänavune üritus pakkus võrgundusvõimalusi ja suutis jõuda Interregi arvuka kogukonnani.

Piiriülene koostöö tervishoiu alal – tähtsam kui kunagi varem

Seminar „Tervis – Interregi NEXT ja IPA CBC praktikas“, mis leidis aset 18. Euroopa piirkondade ja linnade nädala ajal, tõi esile piirialade tervisealase koostöö tähtsuse mitmest vaatenurgast. IPA CBC Bulgaaria-Serbia, ENI CBC Poola-Valgevene-Ukraina, Belgia-Prantsusmaa CBC ja CESC (Kesk-Euroopa Piiriüleste Algatuste Teenistus) esindajad tutvustasid edukaid piiriüleseid projekte tervishoiu alal ning rääkisid takistustest ja probleemidest, mida nad pidid ületama.

COVID-19 pandeemia näitas meile, et piiriülene koostöö tervishoiu alal ei tähenda ainult piirialade inimestele parema elu loomist ja piiriülese liikuvuse suurendamist, vaid see võib suunata otsuseid patsientide elu ja surma üle ning on seega tähtsam kui kunagi varem.

Interregi IPA CBC Bulgaaria-Serbia tervishoiuprojektid

Paneelettekannetega esinesid Euroopa Komisjoni tervise ja toiduohutuse, naabruspoliitika ja laienemisläbirääkimiste ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi esindajad, kes lisasid teavet asjaomase poliitilise, rahalise ja õigusosalase toetuse kohta. Selge on see, et ELi sise- ja välispiiride probleemid on erinevad, sest tervishoiusüsteemid, halduseeskirjad ja õigusnormid on erinevad, keeled ja viisakord võivad tekitada takistusi ning tervishoiutöötajate kvalifikatsioone ei pruugita teisel pool piiri alati tunnustada. Aga sellele on lahendus – jätkake koostööd!

ELi makropiirkondlike strateegiate teine nädal toimub virtuaalselt!

Moto „Rethink, Recover, Reconnect“ (Mõtleme ümber, taastume, võtame uuesti ühendust) all toimuval üritusel on kolm eesmärki: mõelda ümber, kuidas saaks pärast pandeemiat uut moodi elada ja koostööd teha; taastuda COVID-19 sotsiaal-majanduslikust mõjust makropiirkondlike strateegiate abil ning võtta uuesti ühendust nelja makropiirkonna sidusrühmadega, et jõuda praktiliste meetmeteni kohapeal.

Teine ELi makropiirkondlike strateegiate nädal toimub 1.–5. märtsil 2021 pärast nende edukat käikulaskmist käesoleva aasta alguses.

Tegevuskava tugineb [komisjoni aruandele](#) ja [nõukogu järeldustele makropiirkondlike strateegiate rakendamise teise aruande kohta](#):

- › anda kõigile sidusrühmadele volitused edendada makropiirkondlike strateegiate ja ELi vahendite paremat kooskõlastatust;
- › edendada COVID-19 järgset taastumist makropiirkondlike strateegiate toetusel;
- › lõimida protsess ning
- › tugevdada noorte ja kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamist.

Lisateavet registreerimise kohta leiate peagi meie veebisaidilt [Info REGIO](#) või Twitterist [@RegioInterreg](#). ■

Hoogu VKEdele ja piiriülesele ettevõtlusele

Euroopa väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on Euroopa majanduse tugisammas, mis hõlmab 99% kõigist ELi ettevõtetest. Sellegipoolest on nendega seoses veel arenguruumi, eriti piirialadel tegutsevate VKEde jaoks.

Euroopa Komisjon püüab koos ELi piirialadel asuvate partneritega edendada nende piirkondade VKEde rahvusvahelistumist.

VKEdel on võtmetähtsus Euroopa majanduse kõigis sektorites ning nad annavad lisaväärtust Euroopa konkurentsivõimele ja tööhõivele. Isegi praegusel keerulisel ajal ja pandeemia tingimustes on nad tõestanud end tugeva vundamendina, millele Euroopa majandus toetub. Sellegipoolest lõhestavad Euroopat jagavad piirid ka turgusid, kus VKEd tegutsevad.

Tugevamad ärisidemed

VKEde tõrksusel piiriülese tegevuse vastu on palju põhjuseid. Nende piiriülese tegevuse tugevdamiseks pakub Euroopa Komisjon ettevõtetele mitmesuguseid võimalusi muutuda rahvusvaheliseks ja nendes piirkondades äri teha.

Hiljuti loodud „VKEdele suunatud strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“, mille Euroopa Komisjoni avaldas märtsis 2020, peegeldab komisjoni püüdlusi edendada VKEde rahvusvahelistumist. See strateegia tugineb kolmele sambale: suurendada suutlikkust ja toetada nende üleminekut kestlikule ja digitaalsele majandusele; vähendada regulatiivset koormust ning parandada turulepääsu ja juurdepääsu rahastamisele.

Esimene veebipõhine õpiränne, Hispaania

Komisjoni teatise sõnadega: „Euroopa VKEde jaoks on õigusaktid keerukad ja koormavad, eelkõige seetõttu, et liikmesriikide menetlused on erinevad. Need tõkked sunnivad paljusid ettevõtjaid piiriülesest äritegevusest ja laienemisest hoiduma. Kui nad seda siiski söandavad, kasutavad nad sageli vahendajatena suuri platvorme ning see kallutab ebasoodsalt nende läbirääkimispositsiooni.“

Komisjon rakendab koos riikide valitsuste ning piirkondade ja kohalike omavalitsuste, kaubanduskodade ja teiste partneritega mitmesuguseid meetmeid, et parandada VKEde piiriüleseid võimalusi Euroopas. Muuhulgas on põhiline nimetada ametisse ELi kõrgetasemeline VKEde saadik, mobiliseerida liikmesriike parimaid tavaid jagama ja kasutama ning julgustada neid võtma VKE-sõbralikul viisil kasutusele ühtse digivärava.

Haarates initsiatiivi

Euroopa Interregi projekt INTER VENTURES on algatus, mille eesmärk on parandada VKEde rahvusvahelistumist. Sellega teevad koostööd partnerid viielt Euroopa piirialalt Ungaris ja Horvaatias, Itaalias, Leedus, Poolas ja Hispaanias. Kõik partnerid ja nende piirkonnad on jõudnud VKEde ökosüsteemide arendamise eri järkudesse alates juhuslikust piiriülesest koostööst kuni rahvusvaheliste klastrite moodustamiseni. Partnerid vahetavad mõtteid VKEde rahvusvahelistumise parandamisest ja piirkondade tugevdamisest kogu Euroopas õpirände, heade tavade vahetamise ja piirkondadevaheliste kokkusaamiste kaudu (enamasti virtuaalselt ja veebipõhiste tegevustega). Partnerite omandatud õppetunde rakendatakse poliitilise soovitusena ja tegevuskava koostamisel.

Tegevuskava koostamise seminar, INTER VENTURES

Projektile INTER VENTURES eraldati 1 376 708 eurot Euroopa Regionaalarengu Fondist rakendusperioodiks 01.08.2019–31.07.2022, mida tõenäoliselt pikendatakse 2022. aasta lõpuni. Selle projekti raames toetab Euroopa Piirialade Ühendus (AEBR/AGEG/ARFE) partnereid nõuannetega nende aruannete ja tavade kohta.

„KISS ME“ on teine Interregi projekt, mille peatähelepanu on suunatud piirialade VKEdele. Selles projektis võrreldakse nelja erineva piiriala lähenemisviise nende strateegiates ja projektides VKEde kaasatuse parandamiseks kogu ELis. Neljas piirkonnas tegutsevad partnerid tutvustavad oma järeltule, mida kasutatakse tegevuskavade koostamiseks. Tulemusi levitatakse kogu Euroopas, et kõik piirkonnad saaksid aidata oma VKEdele piiriülesest tegutsedes konkurentsivõimelised olla. Projekt „KISS ME“ saab 977 413 eurot Euroopa Regionaalarengu Fondist perioodiks 01.01.2017–30.06.2021.

Kui vaadata praeguste ja edaspidiste ELi programmide raames tehtavaid erinevaid algatusi, paistab VKEdele olevat Euroopas helge tulevik. Isegi piiriülestes tingimustes võib Euroopa ettevõtete eest takistuste kõrvaldamine jõuda kriitilise punktini,

kui neid piiriülestel aladel õigesti rakendatakse, võimaldades VKEdele teha tõhusat koostööd rohelisemas, paremini ühendatud ja arukamas Euroopas.

Paljud sidusrühmad kõikjal Euroopas on juba tunnistanud piiriülesest paremate koostöötingimuste vajadust. Kasu, mida nad saavad kogu Euroopa territooriumil tegutsevate ettevõtete edu kujul tuua, tähendab Euroopa ja eurooplaste edu. ■

LISATEAVE

Euroopa Piirialade Ühendus (AEBR)
<https://www.aebr.eu/>

Piiriüleste tõkete b-lahendused

B

NL

Piiriüleste ja piirialade üleeuroopaline võrgustik Euroopa Piirialade Ühendus (AEBR) on juhtinud *b-lahenduste* algatust aastast 2017. Selle eesmärk on võimaldada ametiasutustel ja piiriülestel struktuuridel süstemaatiliselt käsitleda õigus- ja haldusalaseid piiritakistusi ning kasutada lahenduste leidmiseks erialast tehnilist tuge.

Euroopa Komisjoni regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi ideedel põhinevat *b-lahenduste* algatust arendatakse piiriülest koostööd reguleerivate olemasolevate mehhanismide mõju süvendamiseks ELi ja EFTA riikide maismaa-sisepiiridel. See loodi vastusena 2017. aasta teatise „[Majanduskasvu ja ühtekuuluvuse edendamine ELi piirialadel](#)“ ettepanekutele.

Vaatamata Interregi 30 aastat kestnud rahastamiskava edule tekitavad riigipiirid endiselt palju takistusi Euroopa piirialade arengule.

Ühistranspordiga piiri ületamisel on jätkuvalt probleeme, sest erinevad siseriiklikud õigusnormid ei lase ühiseid taristuid luua. Samuti ei saa patsiendid kasutada naaberriikide tervishoiuteenuseid kulude hüvitamise erinevate süsteemide tõttu ning piirialatöötajad näevad vaeva segadust tekitavate sotsiaaltoetuste ja maksustamisega, sest liikmesriikides on erinevad sotsiaalkindlustussüsteemid.

Need on vaid mõned probleemidest, mis tekivad erinevate haldus- ja õiguskultuuride kohtumisel piiril. Kohalikud, piirkondlikud ega riiklikud ametiasutused ei saa neid probleeme lahendada enne, kui need on korralikult tuvastatud ja neil on vajalikke tehnilisi eriteadmisi.

Seetõttu võimaldab *b-lahenduste* algatus ametiasutustel ja piiriülestel struktuuridel saada õiguslaseid nõuandeid välisekspertidelt, kes analüüsivad tuvastatud takistusi ja loovad nende kõrvaldamiseks kohandatud lahendusi. Sellega avavad nad uusi ja tulemuslikke viise piiriülese tegevuse ja omakorda kogu Euroopa lõimumisprotsesside soodustamiseks.

Senised saavutused

AEBR on 2018. aasta algusest alates korraldanud kolm erinevat projektikonkurssi, et tuvastada uusi takistusi kaheksas temaatilises valdkonnas: avalik reisijatevedu, tervishoiu- ja hädaabiteenused, mitmekeelsus, tööhõive, institutsioonidevaheline koostöö, tõendid ja andmed, teabeteenused ja e-valitsus.

Siiani on tuvastatud 66 takistust, millest 43 on viimase kahe aasta jooksul analüüsitud. Need kujutasid endast mitmesuguseid olukordi, kus takistuse haldus- või õigusala olemus ei olnud alati kuigi selge, vaid pigem mitmemõõtmeline labürint. Lisaks oli neil väga erinevaid põhjuseid ning need olid seotud mitmete seadusandlike ja haldustasanditega alates üleeuroopalisest ja lõpetades kohaliku.

Kuigi erinevatel piiridel olid takistused sarnased, ei olnud neile mingeid valmislahendusi. Seetõttu pakkusid eksperdid igale juhtumile kohandatud lahendust, võttes arvesse asjaomase piiriala eripära.

Paljudel juhtudel nõudis see muudatusi õigusraamistikus. Varasemast ajast nende käsutuses olevad vahendid, nagu Interreg ja Euroopa territoriaalse koostöö rühmitus, olid abiks, kuid ei suutnud lahendada erinevate piiriüleste õigussätete ühtsuse ja kooskõla puudumisest tingitud probleeme. Sageli oleks komisjoni Euroopa piiriülene mehhanism pakkunud probleemile kohe lahenduse, kui see mehhanism oleks vastu võetud.

Lisateavet nende 43 takistuse analüüsi kohta leidub AEBRi ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi koostatud ja juulis avaldatud esimeses b-lahenduste kogumikus. Kogumikus tehakse ülevaade algatusest, antakse rida poliitilisi soovitusi eri tasandi poliitikaloostajatele ning kirjeldatakse üksikasjalikult tuvastatud takistusi, et teised sidusrühmad saaksid neist õppust võtta.

Mis saab edasi?

Novembris 2020 valiti välja 23 uut takistust, mis selgitavad veel mitme ELi piiriga seotud konkreetseid olukordi. Osalemiskutse teel valitud ekspertidele määrati uusi juhtumeid, et nad arendaksid järgmiste kuude jooksul uusi strateegiaid olemasolevate tõkete ületamiseks.

See ei tähenda siiski b-lahenduste lõppu. Jaanuaris 2021 valitakse lõpliku neljanda pakkumiskutsega veel takistusi. ELi ja EFTA naaberriikide ametiasutused ja piiriülesed struktuurid saavad veel ühe võimaluse jagada oma muresid takistustest, mis ei lase neil naabritega koostööd teha.

„Interregi pere“ sidusrühmad ei tohiks lasta mööda võimalust jälgida vahetult seda, kuidas b-lahendused käsitlevad õigus- ja haldusalaseid takistusi, sest selline meetodika võib olla kasulik vahend Interregi järgmise perioodi (2021–2027) programmide jaoks.

Neljas pakkumiskutse avaldatakse b-lahenduste veebisaidil. Selle rakendamise lõpus avaldatakse 2021.–2022. aasta talvel mitu uut väljaannet, mis on suunatud nii erialasele lugejaskonnale kui ka laiemale üldsusele.

Hoolimata enneolematust olukorrast 2020. aastal ei kavatse b-lahendused ja piiriülene koostöö alla anda! ■

LISATEAVE

<https://www.b-solutionsproject.com/>

2020 EU-SPI hindab Euroopa sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid tulemusi

2. detsembril avaldatud 2020. aasta ELi piirkondliku sotsiaalse progressi indeks (2020 EU-SPI) valmistab ette ühtekuuluvuspoliitika järgmist programmitöö perioodi.

Indeksi eesmärk on mõõta iga Euroopa piirkonna sotsiaalsed progressi lisaks majandusliku progressi traditsioonilistele mõõdikutele, nagu näiteks sisemajanduse koguprodukt (SKP). „SKPst kaugemale“ ulatuvate arutelude raames traditsioonilistele majandusnäitajatega mõõdikutele alternatiivina määratletud EU-SPI kasutab üksnes sotsiaalseid ja keskkonnanäitajaid, et sotsiaalsed arengut paremini kajastada.

2020. aasta indeks järgib üleilmse [sotsiaalse progressi indeksi](#) üldraamistikku, mille 12 komponenti koondatakse kolmeks laiemaks mõõtmeks, et kirjeldada vastavalt sotsiaalse progressi põhilisi, vahepealseid ja raskemini määratletavaid tahke. 2020 EU-SPI hõlmab 55 statistilist näitajat peamiselt Eurostatist, kuid ka teistest allikatest, nagu Gallup World Poll, Euroopa Keskkonnaamet, Valitsemise Kvaliteedi Instituut ja Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut.

Selle eesmärk on hõlbustada võrdlusanalüüsi tegemist ELi piirkondades laia kriteeriumite valiku alusel, mis aitab poliitikaloogitel ja sidusrühmadel hinnata piirkonna tugevaid ja nõrku külgi puhtalt sotsiaalsest ja keskkonnaalasest vaatenurgast. Paljud nendest vaatenurkadest kuuluvad ühtekuuluvuspoliitika alusel rahastatavate investeeringute tuumikusse näiteks põhiteenuste (tervishoid, haridus, vesi ja jäätmed), info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate kättesaadavuse, energiatõhususe, hariduse ja oskuste või reostuse alal.

Indeksi hinded arvutatakse skaalal 0–100, kus 0 tähistab sotsiaalse progressi halvimat taset ja 100 parimat. Skaala kindlaksmääramiseks selgitatakse välja iga näitaja osas üleilmset parimad ja (võimalikest) halvimaid tulemusi Euroopa piirkondades.

2020. aasta tulemused näitavad, et sotsiaalses ebavõrdsuses on väga suuri erinevusi nii piirkondade kui ka sotsiaalse prog-

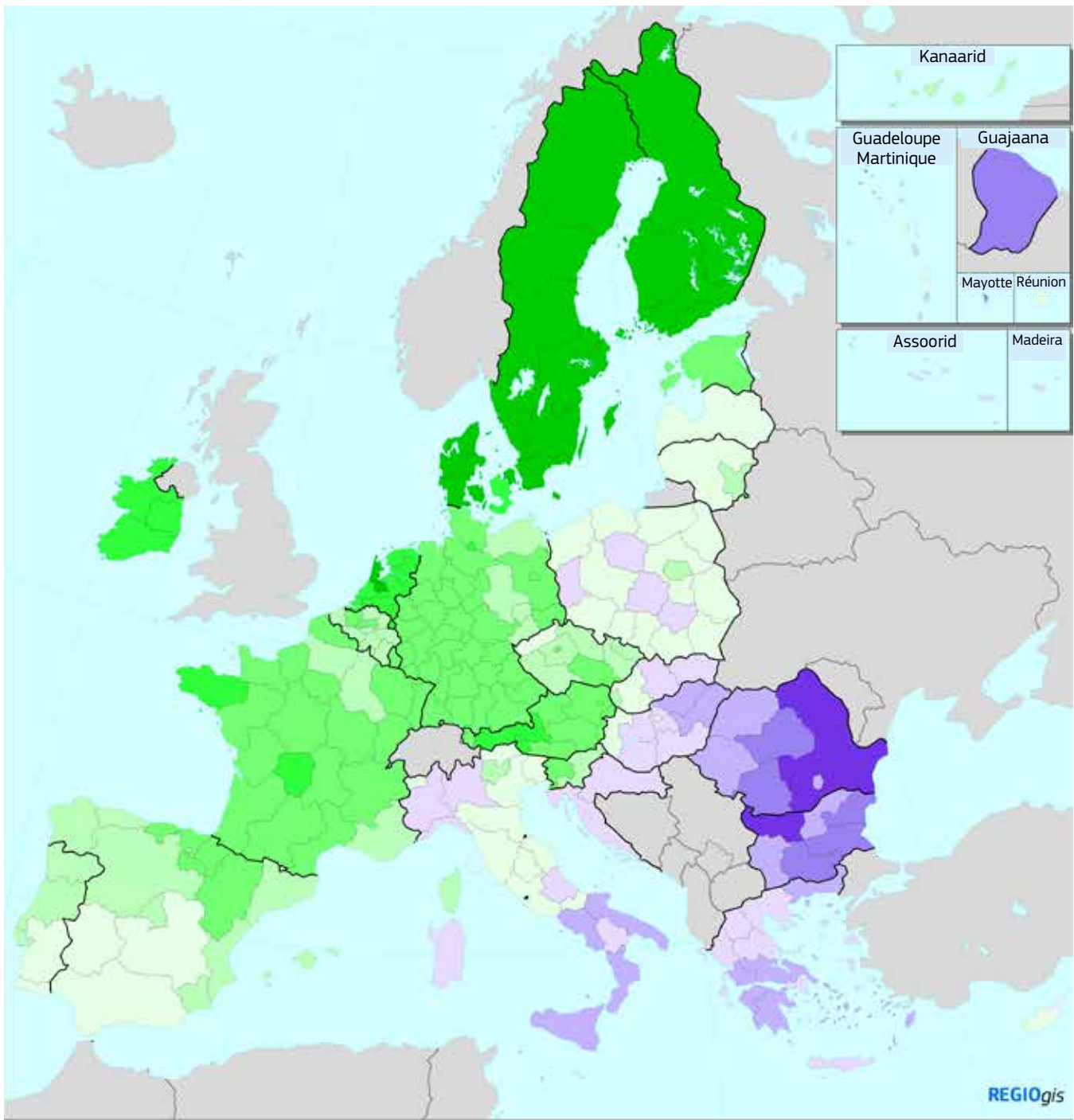
ressi erinevate tahkude vahel. Põhjamaad on saanud päris häid tulemusi, kuid kagupoolded riigid jäävad kaugemale maha. Kõik kümme parimat piirkonda asuvad Rootsis, Soomes või Taanis. Rootsi Övre Norrlandi piirkonnas on sotsiaalse progressi tase ELi kõrgeim (nagu ka indeksi esimeses väljaandes 2016. aastal), selle järgneb Helsingi-Uusimaa Soomes ja Mellersta Norrland Rootsis.

Tulemused näitavad, et üldiselt on ELi piirkondade põhinäitajate tulemused paremad. Hea tase saavutati põhikomponentides, näiteks investeerides rohkem reovee kätlemisse ja sotsiaaleluasemetesse. Võimaluste mõõtmises esines rohkem erinevusi, sest mõnes piirkonnas oli päris häid tulemusi ja teistes jäid need kehvaks. See mõõde sisaldab rohkem sotsiaalse progressi raskesti määratletavaid tahke, mida on raskem parandada, nagu korruptsioon riigiasutustes ning naiste abistamine tööturule sisenemisel ja sinna jäämisel.

2020. aasta indeks koostati näitajate kogumi ja piirkondlike andmete usaldusväärsuse hoolika täpsustamise tulemusel. Veebisaidil Europa leidub mitmeid interaktiivseid vahendeid, sealhulgas tulemuskaarte, kaarte ja kohandatavaid tulpdia-gramme, metoodikadokumente ja interaktiivne veebilugu ESIFI avatud andmete portaalis.

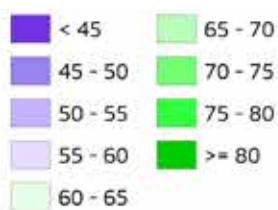

Euroopa piirkondliku sotsiaalse progressi indeks 2020 EU-SPI

Euroopa piirkondliku sotsiaalse progressi indeks 2020 EU-SPI

Indeks

Allikad: Regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat
Märkus: mõõtühik 0–100 punkti

0 500 km

© EuroGeographics – administratiivpiiride liit

Euroopa ja Ameerika linnad ühendavad jõud linnade kehtlikkuse alal

Alates jalakäijatele ja jalgratastele eraldatud avenüüdest, mis varem olid tihedalt autosid täis, ja lõpetades põllumajandusettevõtetega, mis parandavad toiduga kindlustatust vaestes linnaosades, on linnadevaheline koostöö Euroopas ja Ameerikas kestliku linnaarenduse vedur, mis hõlbustab elu pandeemia ajal. Rahvusvahelises linnade koostööprogrammis osalejad tutvustasid neid ja teisi uuenduslikke saavutusi 2020. aasta Euroopa piirkondade ja linnade nädalal.

ELi rahastatud rahvusvaheline linnade koostööprogramm tugineb põhimõttele, et riikidel on ühine huvi edendada keskkonnasõbralikku linnaarendust, mille tulemusel tekiks elamisväärsed, ressursitõhusad ja inimestele suunatud arukad linnad.

Alates algatuse käivitamisest 2017. aastal on kõikjal Euroopas asuvad linnad ühendanud jõud sarnaste linnadega mujal maailmas, sh Põhja-Ameerikas (IUC-NA) ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonnas (IUC-LAC), et jagada teadmisi ja parimaid tavasid linnaprobleemide kestlike lahenduste alal. Euroopa piirkondade ja linnade nädala 13. oktoobril 2020 peetud istungil tutvustasid nende maailmajagude esindajad sellise koostöö tulemusi, millest osa aitavad rakendada COVID-19 rahvatervise protokolle ja sillutavad teed pandeemiajärgsele keskkonnasõbralikumale linlikule eluviisile.

„Me usume, et koostöös suudavad linnad meid kriisist välja ja helgema tuleviku poole juhtida,“ märkis regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi rahvusvaheliste suhete peanõunik Rudolf Niessler oma avakõnes.

Istungil osales üle saja IUC-programmis osaleva linna esindaja ja see koosnes kahest paneelistungist, millest esimene oli liikuvuse ja digipöörde ning teine ringmajanduse ja energiaalase ülemineku teemal.

Liikuvus

Argentina pealinn Buenos Aires ja Madrid Hispaanias tegid tihedat koostööd, võttes sageli telefoni teel nõu küsimiseks üksteisega ühendust, et muuta jalakäijasõbralikuks ja elamisvõimalikuks oma suured avenüüid, mida vaevasid sarnased probleemid, nagu reostus, liiklus- ja jäätmekorraldus.

Tulemustest on elanikele palju kasu. Buenos Airese avaliku ruumi ministeeriumi esindaja Juan Vacase sõnul on näiteks Buenos Aireses paljude teatrite, raamatupoodide, hotellide ja restoranidega Corrientese avenüü nüüd ligi 75% ulatuses autodest vaba.

Uus avalik ruum on COVID-19 kriisi ajal osutunud linnas väga kasulikuks. Vacas rääkis istungil, et see võimaldas avada ühistranspordile alternatiiviks uue ajutise mootorrattaraja koos kõnniteede ja jalgrattaradadega, kuid lisaks võimaldas see siseruumides toitlustamise keelu ajal restoranidel klientide jaoks laudu tänavale seada. Ta lisas, et pandeemia jätkudes on neil kavas ka kultuuriüritusi tänavatele viia.

Digitaalne murrang

Torino linn Itaalias ühendas jõud kuue Brasiilia omavalitsuse konsortsiumiga ehk nn Grande ABCga, et jagada oskusteavet mitmes tehnoloogiavaldkonnas. Nende hulka kuulusid nutiteed ja süsteem Mobility as a Service (MaaS), mis ühendab mitut transpordiviisi ja võimalusi ühise digiplatvormi kaudu sõite broneerida, kavandada ja nende eest tasuda.

IUC koostöö tulemusel saab Grande ABC esimeseks avaliku sektori konsortsiumiks Brasiilias, mis tsentraliseerib liikuvuse haldamise mitmes omavalitsuses.

Ringmajandus

Colombia linnas Barranquillas rakendatakse Itaalia pealinnas välja töötatud kavale toetuvat linnas maaharimise katseprojekti, et parandada elukvaliteeti piirkonnas, kus 78% inimestest ei ole toiduga kindlustatud.

„Linnaaiad on suurepärane viis meie toidusüsteemi kestlikkuse suunas arendada,“ ütles Manuel Trujillo Barranquilla linnavalitsusest. „Tänu Rooma metoodikale ei pea me nüüd nullist alustama.“

Katseprojektis osaleb partnereid nii avalikust kui ka erasektorist ja kodanikuühiskonnast. Varases järgus võeti hoolikalt arvesse ka aedade ümbruses asuvat kogukonda – maapiirkondadest sisserändajaid, kellel on oskusi põllumajanduses.

Katseprojekt võib areneda suuremaks ülelinnaliseks algatuseks, mis „tõesti arendaks meie ringmajandust,“ ütles Trujillo.

Energiasüsteemi ümberkujundamine

Partnerluses Läti pealinna Riiaga muutis Kanada linn Edmonton oma suhtumist vesiniku kasutamisse elamute kütmiseks ja ühistranspordi kütusena.

„Meie odav elekter ja maagaas on kaua olnud väga lihtne alternatiiv,“ ütles istungil Maurya Braun Edmontonist. Tänu IUC-le võib see peagi muutuda.

Edmontoni töörühm tutvustas oma linnavalitsusele ja nõuandekogule Riia kogemusi vesiniku kasutamisel, rääkides muuhulgas sellest, et Riia hübriidbussid toimivad edukalt külmemas kliimas ja neil on suurem sõiduulatus kui ainult elektriga töötavatel bussidel.

„Selle tulemusel võtsime kasutusele vesinikkütuseelemendi abil töötavad sõidukid ja Edmontoni energiasüsteemi ümberkujundamise tehnilise modelleerimise teises voorus kasutame hoonete kütmiseks vesinikku,“ ütles Braun. ■

PANDEEMIAJÄRGSETE LINNADE ÜMBERKUJUNDAMINE

Kogu maailmas kannatavad COVID-19 kriisi all kõige enam linnad ja neis elab üle poole maailma rahvastikust. Üleilmsed lahendused, mis tagaksid nende eduka tuleviku, on seepärast nüüd tähtsamad kui kunagi varem.

Tänu enam kui 30 Euroopa ja Ladina-Ameerika linna panustele, mis koguti seitsme veebiseminariga käigus, pakub väljaanne „**Open Dialogues IUC-LAC**“ nõuandeid, kuidas linnakeskused saaksid edaspidi „uue normaalsusega“ kõige paremini toime tulla.

Selles tehakse ülevaade pandeemia ajal saadud mõlemast õppetunnist ja antakse soovitusi, mida järgmistel aastatel prioriteetseks seada. See hõlmab vajadust linnaruumi ümber kujundada, edendada taastuvressursside laialdasemat kasutamist ja tööstust ümber korraldada.

Käsitletud teemade hulka kuulus paljudes linnades tähtsa majanduse veduri – turismi uuesti käimatõmbamine ja ümberkujundamine. Väljaandes arutleti ka selle üle, kas pandeemia võiks kaasa tuua linnade rohelisema tuleviku ja muudetud lähenemisviisi kliimamuutusele vastupanuvõimele.

http://iuc-la.eu/wp-content/uploads/2020/09/EN_Dialogos_abiertos.pdf

LISATEAVE

<http://iuc-la.eu/en/>

Regionaalpoliitika rahastamisvahendid on valmis ELi probleeme lahendama

Veebipõhiselt 1. ja 2. detsembril 2020 peetud konverents fi-compass oli pühendatud regionaalpoliitika rahastamisvahenditele. Sellel ERFi ja Ühtekuuluvusfondi üritusel oli üle 500 osaleja, kes esindasid muuhulgas korraldusasutusi, riikide ja piirkondade valitsusi, Euroopa Komisjoni, Euroopa Investeerimispanka ning avaliku ja erasektori finantsvahendajaid.

Ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik Elisa Ferreira pani paika ürituse põhitooni oma avasõnumis, milles rõhutas eelseisval programmitöö perioodil pakutavaid ainulaadseid võimalusi ühendada tugevamat ühtekuuluvuspoliitikat uue taastepaketi Next Generation EU vahenditega, mis toetavad reforme ja investeeringuid ennenägematus mahus.

Eelseisvatel aastatel on ELi eelarve peaaegu kaks korda suurem, ulatudes ligi 1,8 triljoni euroni. See ainulaadne võimalus tähendab siiski ka suurt vastutust mitte ainult tõhusalt taastumiseni jõudmise mõttes, vaid ka paremini tagasi ehitades, investeerides arukalt rohelisemasse, digitaalsemasse ja konkurentsivõimelisemasse majandusse, tagades samal ajal, et ükski piirkond ei jääks maha. Meenutades ettevaatlikkuse tähtsust, rõhutas volinik, et liikmesriigid saavad juurdepääsu enneolematutele rahalistele vahenditele, kuid investeeringute ja reformide vajadus on samuti enneolematu ja võib-olla isegi suurem. Seetõttu on meil vaja kõigi ELi rahastamisallikate tõhusat kooskõlastamist ja rohkem rahastamisvahendeid.

Volinik juhtis tähelepanu uutele eeskirjadele, mis pakuvad ühtekuuluvuspoliitika rahastamisvahendite rakendamisel rohkem valikuid ja paindlikkust ning võimaldavad kõigil sidusrühmadel saada osa nende kasudest: kulutõhususest, projektide kvaliteedist ja võimendavast mõjust. Selle saavutamiseks peame tõestama, et rahastamisvahendite eesmärk ei ole toetada panku ega rahandusasutusi, vaid toetada investeeringuid reaalmajandusse, ühtekuuluvusse.

Neid sõnumeid väljendas oma ettekandes ka regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi peadirektori asetäitja Normunds Popenis, kes rõhutas rahastamisvahendite tähtsust ühtekuuluvuspoliitikas ja tõi edukate rahastamisvahendite näiteid. Ta rõhutas ka vajadust uurida nende potentsiaali linnasektoris, mis on uue perioodi poliitika põhieesmärk. Rahastamisvahenditel on selge roll linnakeskkonda tehtavate investeeringute toetamisel.

Üritusel esines ettekandega ka Euroopa Investeerimispanka asepresident Lilyana Pavlova, kes väljendas panga otsustavust jätkata ja tõhustada toetust ühtekuuluvuspoliitikale oma laenude, volituste haldamise ja nõustamistegevuse kaudu.

Veebikonverents oli osalt üles ehitatud moodulitena, et osalejad saaksid liituda oma konkreetseid huve käsitlevate istungitega. Rahastamisvahendid, sh laenud, tagatised, oma- ja kvaasikapital, jäävad 2021.–2027. aasta programmitöö perioodil regionaal- ja linnapoliitika ressurside tähtsaks rakendusmehhanismiks.

“Täna seame kursi järgmiseks aastakümneks, uutele ühtekuuluvusprogrammidele, taastumisele ja uuele keskkonnahoidlikumale tulevikule. Peame keskendumale sellele, kuidas vastata väljakutsetele, maksimeerida investeeringuid ning muuta piirkonnad tugevamaks ja konkurentsivõimelisemaks. Põhiroll on rahastamisvahenditel ja seepärast oli see konverents eriti õigeaegne.”

Elisa Ferreira, Euroopa Komisjoni ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik

18. EUROOPA

PIIRKONDADE ja LINNADE NÄDAL

#EURegionsWeek

Linnade ja piirkondade iga-aastane tutvustamine tõuseb veebis uuele tasemele

Hoolimata COVID-19 pandeemiast tingitud ebakindlusest oli 18. Euroopa piirkondade ja linnade nädalal taas rekordiline osalejate arv. Veebis toimunud üritusel oli umbes 12 000 osalejat, 500 virtuaalset istungit ning lisaks ka virtuaalne näitus.

Üritus lipukirjaga „Taaskäivitame. Euroopa. Üheskoos“ oli jagatud kolmele nädalale, millest iga nädal käsitles erinevat teemaderingi.

[Kodanike võimendamise](#) teemale pühendatud esimesel nädalal oli istungeid e-demokraatia, avalikes teenustes koostöö, ettevõtluse ja paljudel teistel teemadel.

[Ühtekuuluvusele ja koostööle](#) keskendunud teisel nädalal toimus kõige rohkem istungeid ja kõik poliitilised üritused.

[Rohelisele Euroopale](#) pühendatud kolmanda nädala avapaukuks oli keskkonna peadirektoraadi korraldatud rohelise nädala avamine. Selle programm käsitles rohelise Euroopa teemat istungitel, mille teemaks oli näiteks rohelise kokkuleppe lokaliseerimine, energiatõhusus ja elurikkus.

Tänavu olid kõigi istungite salvestused kättesaadavad uuel [Live&Replay](#) platvormil, mis võimaldas üritusest osa saada veel arvukamal publikul.

Euroopa Komisjoni asepresident Margaritis Schinas oli põhikõneleja lühikese dokumentaalsarja „Together, we have built Europe“ (K koos ehitasime Euroopa üles) esimeses osas

Üritus algas lühikese dokumentaalsarjaga „Together, we have built Europe“ (K koos ehitasime Euroopa üles), mille seitsmes osas kujutati ELi arengut ning ühtekuuluvuspoliitika teket ja selle mõju liidu ülesehitamisele. Iga osa järel vestlesid veebis kaks kõnelejat (endine ELi esindaja ja ELi noor kodanik) sellest osast.

THE EUROPEAN AWARDS FOR INNOVATIVE PROJECTS

ESA BIC

TAKE THE COOL
FOOD CHALLENGE

E-SCHOOLS

SHICC

ENERGY
@SCHOOLTIME IS NOW
FOR CHANGE

Regiostars 2020 Auhinnatseremoonia

Kodanike dialoog

„Innustav“, „valgustav“ ja „kasulik“ olid sõnad, mida noored osalejad kasutasid kodanike dialoogis 12. oktoobril 2020 toimunud istungi kohta. Noorte ning ühtekuuluvuspoliitika ja reformide voliniku Elisa Ferreira vahel peeti arutelu ühtekuuluvuspoliitika mõjust noorte põlvkonnale.

REGIOSTARSi auhinnatseremoonia

Aastast 2008 on sõltumatu žürii valinud välja parimad ELi ühtekuuluvuspoliitika projektid RegioStarsi auhindadele. Tänavu olid kategooriad järgmised. Arukas majanduskasv – tööstuslik üleminek aruka Euroopa nimel; kestlik majanduskasv – keskkonnanahoidliku Euroopa ringmajandus; kaasav majanduskasv – oskused ja haridus digitaalse Euroopa jaoks; linnaarendus – kodanike kaasamine ühtekuuluvust väärtustavates Euroopa linnades ja Interregi 30 aastat: noorte mõjuvõimu suurendamine piiriüleses koostöös, mis oli aasta teema. Ka publik sai oma sõna sekka öelda, valides rahva lemmiku auhinna saaja.

2020. aastal esitati auhindadele kõigi aegade suurim arv taotlusi – 206. See näitab, kuidas „kasvab selle auhinnakonkursi väärtus, mis juhib tähelepanu ELi ühtekuuluvuspoliitika parimatele tavadele ja tunnustab toetust saanud projekte ELi vahendite eeskujuliku rakendamise eest kohalikul tasandil,“ ütles volinik Ferreira.

Majandusvoliniku Paolo Gentiloni väljakuulutatud aruka majanduskasvu kategooria võitja oli ESA BIC Portugali keskpriirkonnast. Keskkonna ja ookeanide voliniku Virginius Sinkevičiuse väljakuulutatud kestliku majanduskasvu auhinna sai „Take the Cool Food Challenge“ (Toiduga kliimasoojenemise vastu) Inter-

Elisa Ferreira (ees vasakul) liitus kodanike dialoogis noorte ajakirjandusüliõpilaste ja avatud ühtekuuluvuse kooli programmis osalejatega

regi Prantsusmaa (La Manche'i) programmist. Tööhõive ja sotsiaalõiguste voliniku Nicolas Schmiti üleantud kaasava majanduskasvu auhinna sai E-SCHOOLS Horvaatiast. Euroopa Komisjoni asepresident väärtuste ja läbipaistvuse alal Věra Jourová kuulutas välja linnaarenduse kategooria võitnud projekti SHICC – Sustainable Housing for Inclusive and Cohesive Cities (Kestlikud elamud kaasavatele ja sidusatele linnadele), mida rahastati Interregi Loode-Euroopa programmist. Aasta teema „Interregi 30 aastat“ auhinna võitjaks kuulutas innovatsiooni, teaduse, kultuuri, hariduse ja noorte volinik Mariya Gabriel projekti ENERGY@SCHOOL, mida rahastati Interregi Kesk-Euroopa programmist. Euroopa Komisjoni peapressiesindaja Eric Mamer kuulutas välja 8300 häälega rahva lemmiku auhinna saaja „Time is now for change“ (Nüüd on muutuste aeg) Interregi Poola-Leedu programmist.

Anastasia Lopez (Austria) ja Francisco Sezinando (Portugal) võtavad vastu oma Megalizzi-Niedzielski auhinna lootustandvatele ajakirjanikele

Meediaprogramm

Hoolimata pandeemiast võttis mitu ajakirjanikku vaevaks programmi isiklikult Brüsselis jälgida. Ürituse kohta avaldati 733 artiklit ELis ja mujal maailmas.

Teist aastat järjest pärast Antonio ja Bartoszi traagilist hukkamist Strasbourgis anti nendenimeline auhind kahele Euroopa kõige lootustandvamale noorele ajakirjanikule. Ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik Elisa Ferreira kuulutas 2020. aasta Megalizzi-Niedzielski auhinna saajateks Anastasia Lopez Austriast ja Francisco Sezinando Portugalist, kes on mõlemad saavutanud hämmastavaid tulemusi oma ajakirjanikuteel.

Live&Replay

18. Euroopa piirkondade ja linnade nädal oli märkimisväärne ka oma [Live&Replay platvormi](#) poolest, kus kõik osalejad ja asjast huvitatud saavad kõigi istungite salvestusi vaadata. Platvorm töötab terve aasta. ■

Nüüd alustame ettevalmistusi selle iga-aastase ürituse järgmiseks etapiks, mis toimub 11.–14. oktoobril 2021. Jätke kuupäev meelde! Tänu osalejatelt saadud tagasisidele keskendub see 2021. aastal neljale teemale: keskkonnahoidlikkus, ühtekuuluvus, kodanikud ja digitaalsus. **Ootame rõõmuga võimalust teid aasta pärast taas tervitada!**

YOUTH4REGIONS MEEDIAPROGRAMM

*Siin on veel üks artikkel
blogivõistlusel
YOUTH4REGIONS osalenud
noorelt ajakirjanikult.*

Youth4Regionsi meediaprogrammi eesmärk on toetada uue põlvkonna regionaalpoliitikale spetsialiseerunud ajakirjanike koolitamist. Sellega julgustatakse neid noori eurooplasi ELi vahenditest rahastatud projektide teemal teavet edastama.

Asi on Euroopa inimestes

Oktoober 2020: minu jaoks oli see kuu tihedalt täis ülikoolitööde ja oma vabakutseliste projektide vahel žongleerimist, läbi ekraanide filtreeritud palavikulisi koosolekuid ja üksildasi jalutuskäike mere ääres.

Aga üldiselt libises maailm mitte eriti aeglaselt jälle viiruse haardesse ja maalis nagu värvipime suured maa-alad punaseks. Jah, ma jõudsin Brüsselisse ja Youth4Regionsi 2020. aasta meediaprogrammi. Seal oli üle 20 noore ajakirjaniku kogu Euroopast ja mujalt, et kajastada 18. Euroopa piirkondade ja linnade nädalat.

Võiksin rääkida sellest kogemusest saadud õppetundidest ja liikumapanevast mõjust, saades Euroopa ajakirjanduse tuleviku kohta vahetut teavet otse meediaallikatest, mida ma iga päev jälgin, või põnevusest, mida pakub liikuva ajakirjanduse katsetamine ja oma kirjatöös mugavustsoonist väljumine.

Võiksin rääkida, mis tunne on olla selle otsustamismasina keskel, kus ma olen kõige kauem tahtnud töötada juba enne ajakirjandusse siirdumist. Samuti võiksin rääkida sellest, kui-

Marta on Euroopa ja Itaalia digiajakirjanik, kes käsitleb sotsiaalseid, inimõiguste ja keskkonna teemasid. Ta on praegu Munduse ajakirjandusüliõpilane, kelle erialaks on sõda ja konfliktid Taani ja Ühendkuningriigi vahel.

Youth4Regionsist kuulis ta vanal heal kuulujutu teel ja leidis, et see oleks hea võimalus proovida ajakirjandust ja tutvuda Euroopa identiteediga.

das seal olles ja nähes kõrgete ametnike avatust, kui nad kuulasid noorte esindajaid, ja tagasihoidlikkust, kui nad esitlesid meediatöötajatele liitu, mis muudaks Euroopa roheliseks, digitaalseks ja sidusaks, andis see mulle lootust ja suurendas veelgi soovi pühenduda üleeuroopalisele solidaarsusele.

Volinik Elisa Ferreira kahe auhinnavõitja (temast vasakul), komisjoni esindajate ja lootustandvate ajakirjanike Megalizzi-Niedzielski auhinna teiste finalistidega

Võiksin rääkida üllatusest, mida mulle valmistas minu valimine Megalizzi-Niedzielski auhinna finalistide hulka, või sügavast kohmetusest, kui pidin laval istudes kuulama kiidusõnu oma töö kohta, ehkki olen loomult äraütlemata tagasihoidlik ja harjunud olema kaamera taga.

Selle asemel kavatsen siin rääkida hoopis inimestest. Kohtuda kellegi teisega peale nende, kellega sa „koroona ajastul“ koos elad, on niivõrd rikastav kogemus. ELi hoonetes kõndides tuli küll teistega vahet hoida, kuid ma ei olnud seal enam üksi ja ilmselgelt ka mitte mere ääres! Kuid nende inimkontaktide lisaväärtus seisneb osalejate ainulaadsuses. Andekad, pühendunud, avatud. Neil on nii erinev kultuuriline, akadeemiline ja kutsealane taust, kuid siiski sama eesmärk – teha head ajakirjandust, mis võitleb populismi ja väärteabe vastu ning annab fakte, lahendusi ja lootust. Kuigi olen harjunud elama rahvusvahelises keskkonnas, ei jõua ma kunagi ära imestada, mida võib saavutada rühm ühte tuppa kogunenud erinevaid – ehkki veidi liiga „valgeid“ – inimesi.

Meie rühmas oli inimesi teismelistest kuni ligi kolmekümnesteni ning me saime võimaluse vahetada ametialaseid ja isiklikke kogemusi, maailmavaatelisi seisukohti ja arusaamu ELi mõjust

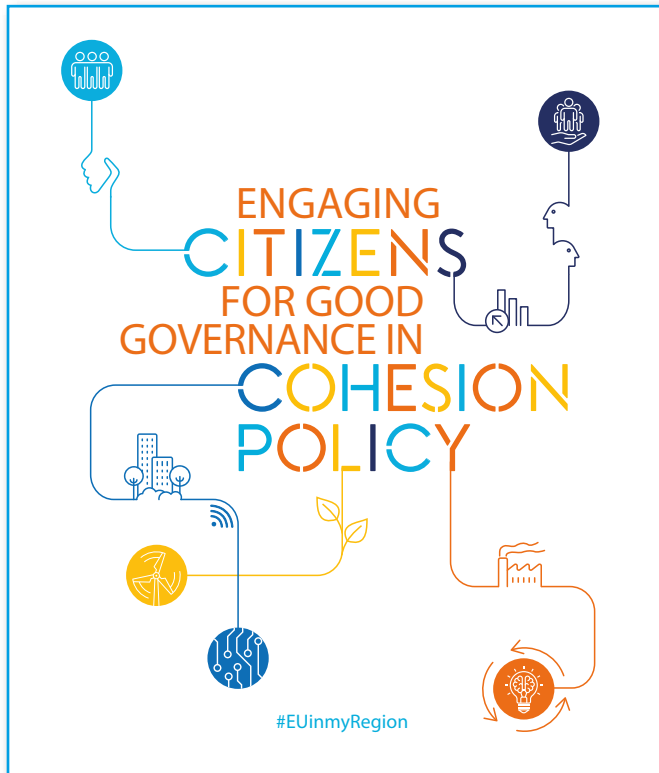
oma piirkonnas. Kõige enam rabas mind tungiv soov üksteist toetada, olgu see teksti redigeerimise või intervjuu filmimisel abistamisega, „et saaksid keskenduda küsimustele“.

See on Euroopa unistus kujundlikul kujul, metaväljendusena. Teha koostööd, sõltumata meie erinevustest ja tänu neile.

Lahkusin sooviga naasta, täiendada piiriülest koostööd nende nägudega, kes jõudsid vähem kui nädalaga tuttavaks saada, ja veendumusega, et kui EL suutis tekitada meis lähedase ja inimestena omavahel seotud tunde isegi sellisel pöörasel ajal, suudab see ka suurematele katsumustele vastu panna. Peale institutsiooni ja väärtustekogu on EL tegelikult inimesed ja inimeste jaoks. See ongi lõpuks kõik, mis on tähtis. ■

Marta Silvia Viganò
2020. aasta *Youth4Regionsi*
ambitsioonikate ajakirjanike programmi vilistlane

Ühtekuuluvuspoliitika – tihedas koostöös kodanikega ja nende heaks

ELi ühtekuuluvuspoliitika on algusest peale tegutsenud inimeste huvides, tagades otsuste tegemise võimalikult kodanike lähedal ja kirjutades partnerluse oma DNAse.

See on andnud tohtu panuse võimaluste, territooriumite ja elamistingimuste ebavõrdsuse ühtlustamise heaks. Selle raames on tehtud investeeringuid, et muuta majandus dünaamilisemaks ja konkurentsivõimelisemaks, luua kvaliteetseid töökohti, pakkuda noortele kvaliteetset haridust

ja koolitust, suurendada liikuvust ja juurdepääsetavust, kaitsta keskkonda ja parandada elamistingimusi meie linnades ja asulates. Seega on igati loomulik, et see on ka ELi kodanikele kõige lähedasem poliitikavaldkond.

Ühtekuuluvuspoliitikas on siiani olnud mitmeid häid näiteid kodanike, kohalike kogukondade ja kodanikuühiskonna aktiivsest osalemisest. Kohalikult juhitud arengustrateegiad (CLLD), lõimitud territoriaalsed investeeringud linnades, uenduslikud linnaarengumeetmed ja Interregi piiriülene koostöö on näidanud, kuidas investeeringud kohalikkude arengusse on seotud neist kasu saavate inimeste huvide ja soovidega.

Suuremas plaanis katsetatakse makropiirkondlike strateegiate ja linnade tegevuskava partnerluste raames edukalt kaasava juhtimise erinevaid meetodeid.

Innovatsioon on samuti kaasamise võimas mootor. Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide avaandmete platvorm muutis ühtekuuluvuspoliitika tänapäeval kõige läbipaistvamaks investeerimispoliitikaks, kus võib näha nii rakendamist kui ka tulemusi. Avaandmete kasutamine sillutas teed aktiivse kodanikujärelvalve algatustele.

Kodanikuühiskonna organisatsioonid tagavad niinimetatud ausameelsuse kokkulepete kaudu, et avaliku sektori kulutusi tehakse ELi rahastatud projektidesse väärilt ja usaldusväärset, suurendades usaldust riigihangete ja nende tulemuste kvaliteedi vastu. Samamoodi edendas katseprojekt At the School of Open Cohesion (Avatud ühtekuuluvuse koolis) kooliõpilaste aktiivset osalemist sellega, et nende kodulinnas või piirkonnas rakendatavad projektid täidaksid tõesti ettenähtud eesmärgi. Aastatel 2021–2027 soodustab juurdepääs teabele osalemist.

Seosed tugevamaks

Kodanike tõeline ja sisuline kaasamine ühtekuuluvuspoliitikasse kujutab endast paradigma muutust. Riigiasutustel, mis avavad end kodanike osalemisele, ei ole midagi karta. Pigem tulevad neile hoopis kasuks uued ja tugevamad sidemed nendega, kelle ees nad on vastutavad.

Samas tunnevad kodanikud end võimestatuna ja vastutavana, kui nad saavad osaleda enda tulevikku puudutavate tähtsate otsuste tegemisel. See on klassikaline kõigile kasulik tulemus, mis võimaldab paremini valitseda, sest usaldusväärne valitsus loob sidusrühmadele ennetavalt osalemisvõimalusi, suurendab suutlikkust ja teadmiste omandamist ning sotsiaalset sidusust, mis toetub tugevale omanikutundele.

Seepärast saatis ühtekuuluvuspoliitika ja reformide volinik Elisa Ferreira tänava veebruaris kõrgetasemelisel konverentsil kõigile liikmesriikidele ja piirkondadele jõulise sõnumi: „Nüüd on aeg panna ühtekuuluvuspoliitika koos inimestega tööle“. See suundumus on pöördumatu ja me oleme astunud sammukese edasi, kui edendasime mitut juba toimivat algatust, mis toetavad ja innustavad nii korraldusasutusi kui ka kodanikuühiskonna organisatsioone muutma kodanikud vaid toetuse saajatest ka osalejateks, probleemide lahendajateks ja otsustajateks.

Koosloome on siiski tulemuslik vaid siis, kui see saab pidevaks ja tavapäraseks käitumisviisiks. Piirkonna kujundamise võimalus on nii eelis kui ka suur vastutus ja see peaks kodanikele kasulik olema.

Investeeringud meie tulevikku

Järgmistel aastatel on palju kaalul. Peame tagama, et ELi investeeringud uuest pikaajalisest eelarvest ja taasterahastust Next Generation EU toetaksid Euroopa majanduse taastamist pärast koroonaviiruse pandeemiat ning viiks roheline ja digipöörde ellu. Need aitavad ehitada üles vastupanuvõimelisema ühiskonna, mis toetub solidaarsusele ja ühistele eesmärkidele.

Tagamaks, et kedagi ei jäetaks maha, peab õiglane üleminek tuginema ehtsale ja tulemuslikule partnerlusele mitte üksnes sellest mõjutatud piirkondade majanduslike jõududega, vaid lisaks peavad selle omaks võtma ka kohalikud inimesed, eriti noored, kes saavad nautida selle protsessi vilju.

Kaalutlevat ja osalusdemokraatiat esindaval üleeuroopalisel konverentsil Euroopa tuleviku kohta on kindlasti kasulik rakedada ühtekuuluvuspoliitika ja selle elluvijate kogutud kogemusi kodanike kaasamise jätkuval edendamisel. Tihe koostöö ELi institutsioonide, liikmesriikide, piirkondade ja omavalitsuste vahel on loomulik raamistik eesolevale arutelule.

Eeskujuks olemine, arutelude hoogustamine, kogemuste jagamine ja inimestega koostöö kasulikkuse toonitamine on parim panus konverentsi eesmärkide täitmise heaks. Ühtekuuluvuspoliitika on lai platvorm ELi kodanike kaasamiseks Euroopa tuleviku jaoks vajalike võimekuste ja riiklike investeerimisvahendite arendamiseks. ■

LISATEAVE

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/conferences/citizens_good_governance

Keskkonnahoidlikkus on juba kohal. Mida te veel ootate?

Kaheksateist noort suhtlusmeedia mõjusikut asusid teele, et kohtuda murrangulisi piirkondlikke keskkonnahoiuprojekte elluviivate inimestega ja suurendada Euroopa noorte teadlikkust ELi jõupingutustest kliimakriisi vastu võitlemise esirinnas.

Retked toimusid 2020. aasta oktoobrist detsembrini Euroopa Komisjoni algatatud kampaania Green Trip raames. Nende eesmärk oli tutvustada Euroopa noortele keskkonnategevust sekluslikul moel ning teavitada ELi rohelisest kokkuleppest kergelt ja köitvalt. Teekonna keskmes olid isiklikud kohtumised inimestega, kes osalesid praegu toimuvates projektides, mis edendavad vähem süsinikdioksiidideid tekitavat majandust ja võitlevad kliimamuutuse vastu või said neist kasu.

Loomingulise kontseptsiooni „Ding Dong! Ready for the Green Challenge?“ (Kill-köll! Kas oled roheväljakutseks valmis?) alusel toimunud Green Trip oli suunatud 16–24-aastastele Euroopa

noortele viies riigis: Belgias, Saksamaal, Kreekas, Leedus ja Portugalis. Iga riigi kolm kohalikku mõjusikut reisisid virtuaalselt või füüsiliselt temaatilistel marsruutidel oma kodumaal.

Mikromõjusikud rääkivad oma lugusid

Võttes arvesse sihtrühma – Z-põlvkonda – leiti, et mõjusikute teavitustegevus suhtlusmeedias oleks kõige tulemuslikum viis kampaania eesmärkide täitmiseks. Kuna asi pidi mõjuma eeldalt, olid valitud kohalikud mõjusikud juba enne reisi oma suhtlusmeedia jälgijate hulgas kestlikku eluviisi edendanud.

Igal neist oli umbes 50 000 jälgijat ja teda tunnustati kui nn mikromõjusikut. Üldiselt on neil suurem kaasamismäär, vastastikune usaldus ja usutavus oma jälgijate hulgas ning nad valiti välja oma jutustamisoskuse pärast, sest loo jutustamine ongi siinkohal põhiline.

Teekonnad

„Kill-köll“ kõlab uksekell ja täpselt seda need mõjuisikud oma #DingDongEU teekonnal tegidki. Oma teel helistasid nad mitmesuguste innustavate projektide uksekella ning vestlesid roheliste muutuste eestvõitlejatega liikuvuse, toidu, eluasemete, looduskaitse ja tooteahelate teemal. Need teemad põhinesid ELi rohelise kokkuleppe poliitika põhivaldkondadel, mida sai tõlgendada ELi noortele kodanikele teostatavateks ja kättesaadavateks mõteteks.

Kokku külastati enam kui 70 algatust. Mõjuisikud tutvusid vapustavates rahvusparkides seal tehtava tööga ökoloogiliste teenuste hoidmiseks, mis säilitavad elurikust ja kaitsevad linnu üleujutuste eest. Samuti kohtusid nad ettevõtjatega, kes on pühendunud kestlikule ja õiglasele moele või väärindavad mitmesuguseid kasutuselt kõrvaldatud esemeid.

Toidu tootmise, tarbimise ja jäätmete alal külastasid mõjuisikud linnas põllumajandus-tootmisega tegelevaid tänapäeva tiptasemel ettevõtmisi, teaduskeskust, kus arendatakse taimseid tooteid liha asendamiseks, ja toidujäätmete probleemiga tegelevat toidujagamiskeskust.

“ Mul on nii palju indu ja positiivset energiat tänu kohtumistele nende roheliste projektidega tegelevate vaimustavate inimestega. ”

Laurafromthedesert

“ Sellel teekonnal sain teada miljon asja selle kohta, kuidas keskkonda kaitsta, ja tosin asja, mida ma ei oleks muidu kunagi avastanud. ”

Angelo_stavr

Viimasena külastati samavõrd tähtsaid projekte, mis näitasid, et keskkonnanahoidlike alternatiivide arendamine võib olla ka sotsiaalselt kaasav.

Sihtrühma tõeliseks kaasahaaramiseks ja suutliku „teeme ära“ suhtumise loomiseks korraldati iga teekonna tippüritusena „suur roheline proovikivi“, mis oli tihedalt seotud viimase ELi rahastatud projekti ja teekonna teemaga. Teekonnal võtsid mõjusikud oma jälgijatel vastu mitu väikest väljakutset, nagu külmikus olevast kraamist uut moodi toidu valmistamine või pargis prahi kogumine. Tulemused postitati Instagrami. Esimene Portugali mõjusik Catarina sai väljakutse ehitada oma kompostimisjaam ja vaid paari tunniga kogus tema video ligi 10 000 vaatajat.

Mis saab edasi? Teie kord!

Ehkki teekonnad on läbi, tutvustatakse kampaania jätkuks ELi pühendumist rohelisema maailmajao kujundamisele ja selleks pakitakse mõjuisikute kogemused uuesti suhtlusmeediasse. Ühelt poolt Euroopa projektid ning teisalt probleemide lahendamise mõjuisikute ja nende jälgijate ettevõtmisel näitasid, et igaüks saab anda oma panuse kestlikuma tuleviku heaks. Seega saate Instagrami teemaviitega #DingDongEU esitada iseendale, oma sõpradele, pereliikmetele ja kõigile teistele väljakutse võtta omaks keskkonnahoidlikke harjumusi.

Muutused algavad kohe: kuidas muuta jõulud kestlikumaks ja mis on teie keskkonnahoidlik uusaastalubadus? ■

LISATEAVE

dingdong-challenge.campaign.europa.eu/en
@EUinmyregion

Vastutuse välistamine: mõjuisikute retked toimusid 2020. aasta oktoobri lõpust kuni detsembri alguseni. Kahjuks ei lasknud COVID-19 pandeemia paljudel mõjuisikutel oma rohelisi teekondi füüsiliselt läbi teha. Kampaania jooksul jälgiti tähelepanelikult tervisealast olukorda ja vajaduse korral muudeti rohelised teekonnad kiiresti digitaalseks.

PROJEKTID

TERVISHOIU- JA HEAOLUALASED INNOVATSIOONI-PARTNERLUSED TAANIS

INVESTEERINGUTE SUMMA

4832215 EUROOT

EL-I TOETUS

2416110 EUROOT

Taani Põhja-Jüütimaa piirkonna tervishoiutehnoloogia teenuste programm viib kokku era- ja avaliku sektori organisatsioone, et luua uusi tervishoiu- ja heaolutooteid ja -teenuseid. Selle eesmärk on parandada patsientide hooldust ning vähendada tervishoiutöötajate ja heaoluteenuste osutajate töökoormust.

Programmi kaudu saab kokku viia ettevõtteid, ärisid ja teadusasutusi, et arendada lahendusi, mis vastaksid nii tervishoiu- kui ka sotsiaalteenuste osutajate vajadustele ja mida saab turule viia. Algatusest on siiani sündinud 28 projekti, mis arendavad muuhulgas selliseid uuendusi nagu patsientide ravikogemust parandav tehnoloogia või tööjõudu säästev haiglaravustus.

Programmi haldab Põhja-Taani organisatsioon Life Science Innovation. Põhja-Jüütimaa piirkonna ja kohalike omavalitsuste, ettevõtjate, äriühingute ning Taani kõrghariduse ja teadusasutuste Aalborgis tegutseva partnerlusorganisatsiooni eesmärk on tugevdada tervishoiu- ja heaolualast uuendustegevust ja äriarendust.

Võimalikud koostööpartnerid saavad kokku avatud seminaridel, kus jagatakse ideid ning teavet vajaduste ja tulemuste kohta. Kokkuviidud avaliku ja erasektori organisatsioonid pöörduvad programmi poole tervishoiu- ja heaolualase tehnoloogia või teenuste ideedega, mille rahastamisvõimalusi hinnatakse vastavalt kohalikele vajadustele ja innovatsiooni turupotentsiaalile. Seejärel arendatakse, katsetatakse ja rakendatakse nende lahendusi projektide raames.

Tooted turule

Tervishoiutehnoloogia teenuste programmi kaudu teeb praegu umbes 60 ettevõtet koostööd teadusasutustega ja 32 neist saavad rahalist toetust uute toodete väljatöötamiseks.

Nende hulgas on näiteks süsteem, mis aitab arstidel valida patsientidele õige antibiootikumravi, digiplatvorm, mis analüüsib pilte nahapinnast, haigla patsientide isiklike asjade ohutult hoidmise süsteem ja roboti abil töötav süsteem, mis aitab vähendada suurte raskuste tõstmise vajadust ultraheliuuringute tegemisel.

Tähelepanu on väärinud digitaalse päeviku süsteem, mis aitab Parkinsoni tõvega patsientidel ja nende hooldajatel ravi hallata. Süsteem sisaldab rakendust, kuhu patsiendid sisestavad oma sümptomid ja määratud ravimid, ning digitaalset kella tegevuse ja unemustri registreerimiseks. Koos koguvad need üksikasjalikku teavet, mida tervishoiutöötajad saavad kasutada ravikava optimeerimiseks.

Lisaks hooldust parandavatele uuendustele on aastani 2021 kestva programmi käigus viidud lõpule 12 projekti, millega loodi 15 töökohta. Osalevad ettevõtted on eraldanud rohkem ressursse tervishoiutehnoloogia alaseks uuendustegevuseks, suurendanud käivet ja leidnud rohkem ekspordivõimalusi. ■

LISATEAVE

<http://www.lifescienceinnovation.dk/>

PROJEKTID

TURG JAGAB MÜUMATA KÖÖGIVILJA RASKUSTES OLEVATELE INIMESTELE

**INVESTEERINGUTE
SUMMA
551 779 EURO**

**EL-I TOETUS
469 012 EURO**

Kreeka suuruselt teise linna toiduainete turg lõi süsteemi värskete puu- ja köögiviljade jagamiseks, mis muidu läheksid äraviskamisele. Toiduaineid jagatakse raskustes olevatele ja allpool vaesuspiiri elavatele inimestele.

Paljused ohutuid ja toitvaid puu- ja köögivilju võib olla raske müüa nende välimuse tõttu, mis võib mõnele inimesele tunduda ebameeldiv. See võib olla eriti tõsine probleem värsket puu- ja köögivilja müüvatele turukauplejatele.

Thessaloniki keskturg leidis võimaluse neid müümata toiduaineid laiali jagada. See ühendas jõud mitme partneriga, sh Bulgaaria Borino omavalitsusega, et luua piiriülene projekt „Sotsiaalne taldrik“.

Projekti käigus saadi alates 2018. aasta aprillist kuni 2020. aasta jaanuarini turukauplejatelt 470 tonni puu- ja köögivilju. Kvaliteedijuhi järelevalve all liigitati toiduained söögikõlblikeks ja -kõlbmatuteks. Saadud kogusest saadi 324 tonni söögikõlblike toiduaineid, mis jagati abivajajatele.

Vabatahtlikud pakkisid toiduaineid ja saatsid värskete toiduainete või valmistoiduna kohalikele sotsiaalabiorganisatsioonidele laalijagamiseks raskes olukorras olevatele inimestele, nagu kodututele, töötutele ja pagulastele. Laalijagamises osales 70 organisatsiooni, kelle hulka kuulus vabaühendusi, kogukonna kauplusi, toidupanku ja kirikute supikööke.

Projektiga püüti ka edendada mahetoodete jääkide paremat haldamist ja pakendite ringlussevõttu. Lisaks pakuti projekti ühe eesmärgina koolitust vabaühenduste 30 noorele töötajale.

Avati sotsiaalseid ettevõtteid

Tegevuse järelevalveks võeti tööle projekti koordinaator ja algatuse Interreg Volunteer Youth raames osalesid kaks noort vabatahtlikku. Projekti tegevuse kohta jagati teavet Thessalonikis, seda ümbritsevas piirkonnas ja Bulgaarias, et kaasata üldsust toidujäätmete vähendamiseks.

Rahastamine lõppes 2019. aasta detsembris, kuid projekti pärand elab edasi mittetulundusliku sotsiaalse ettevõtte kujul, mis asutati Kreekas selle tegevuse jätkamiseks. Teisel pool piiri Bulgaarias loodetakse siiski, et tegevust laiendatakse frantsiisina ja ka seal saaks „Sotsiaalse taldriku“ eduresepti korrata. ■

LISATEAVE

<https://www.socialplate.eu/>

PROJEKTID

TEADMISED JUHIVAD LUKSEMBURGI ENERGIASÜS- TEEMI ÜMBERKUJUNDAMIST

**INVESTEERINGUTE
SUMMA
2 602 769 EUROT**

**EL-I TOETUS
1 041 108 EUROT**

Säästva energia riikliku võrgustiku ja kohalike omavalitsuste vaheline koostöö aitab Luksemburgi tarbijatel muuta oma kodud energiatõhusamaks, minna üle taastuenergia kasutamisele ja valida keskkonnahoidlikumaid transpordiliike, mis vähendab kasvuhoonegaaside heidet ja säästab raha.

Euroopa Regionaalarengu Fondi rahastatud projektiga „Infopoints myenergy goes digital“ jagatakse värsket teavet rahalise toetuse kohta, mida jagatakse kodude energiakasutust vähendavaks renoveerimiseks või ehitamiseks. Sellega suurendatakse ka teadlikkust kodus energia säästmise ja taastuenergia võimaluste kohta ning erinevate transpordiliikidega seotud kulude ja nende kliimamõju kohta.

Projekt viidi läbi koostöös kohalike omavalitsuste ja säästvale energiasüsteemile ülemineku Luksemburgi võrgustiku Myenergy vahel, kuhu kuuluvad riigi peamised ministeeriumid ning kaubanduse, käsitööttevõtete, arhitektuuri ja ehitusvaldkonna ühingute ja kohalike omavalitsuste esindajad.

Kõigil nendel organisatsioonidel on teavet, mis on kasulik kodanikele, kes kavandavad renoveerimist, ehitamist või transpordivahendi ostu. Projekti raames loodi mobiilirakendus, veebisitu ja digivahendid, mis lihtsustavad juurdepääsu nendele andmetele. Seda toetab omavalitsuste erialastelt nõustajatelt saadav individuaalne abi.

Roheline ja digitaalne toetus

Projekti tähelepanu keskpunktis on muuhulgas märkimisväärsed toetussummad, mida Luksemburgi valitsus ja kohalikud omavalitsused jagavad renoveeritud või uute hoonete energiat säästvale tehnikale või taastuenergia tehnoloogiale. Mobiilirakendus Myrenovation arvutab kiiresti kavandatud tööks saadavaloleva toetuse ja juhatab taotlejatele teed rahastamisaotluse protsessis. Rakenduses antakse veel nõu eelrahastamise, säästva energiakasutuse jaoks moderniseerimise ja kestliku liikuvuse valdkonnas.

Teabele veebi kaudu juurdepääsuks loodi projektiga „Infopoints myenergy goes digital“ veebisait Myenergy ja sisuplatvorm omavalitsustele. Veebisaidil on üksikasjalikku teavet kodus energia säästmise kohta ning sõltumatuid andmeid energiaalivate ja transpordiliikide kohta, et aidata kodanikel vähendada heidet, säästa energiat ning vähendada oma üldisi kulutusi küttele, elektrienergiale ja transpordile.

Veebisaidil on ka rahalise toetuse kalkulaatoreid ja projekti juhtimist lihtsustavaid vahendeid, näiteks vorme energianõustajaga kokkusaamise kavandamiseks, aruandeid, renoveerimise kontroll-loend ja andmeseirevahendeid.

Uuritakse ka Myenergy teenuste digitaliseerimise muid võimalusi, et toetada kliimasõbralikke valikuid. Samal ajal toetab projekt üldisemat üleminekut vähem süsinikdioksiidiheidet tekitavale majandusele, juhib säästva ehitamise, energia ja transpordiga tegelevate inimeste tegevust ning suurendab omavalitsuste töötajate energiaalaseid teadmisi. ■

LISATEAVE

<https://www.myenergy.lu/>

PROJEKTID

KESTLIKULT RENOVEERITUD MUUSEUM MALTAL

INVESTEERINGUTE SUMMA

9 147 872 EUROT

EL-I TOETUS

7 318 298 EUROT

Euroopa Regionaalarengu Fondi abiga renoveeriti Malta pealinnas Valettas ajalooline hoone, et luua sealsele riiklikule kunstikogule kodu, mille energia netotarve võrdub nulliga. Renoveerimine säästab energiat ja vett ning annab ainulaadse kultuuripärandiga hoonele 21. sajandi otstarbe.

Hooliv kohandamine parandas 16. sajandist pärit Auberge d'Italie ruumikasutust, et kaitsealusesse hoonesse saaks paigutada uue Malta riikliku kunstimuuseumi Mużew Nazzjonali tal-Arti (MUŽA).

Tänu tänapäevastele täiendustele saavad külastajad imetleda kunstiteoseid energiatõhusalt loodud mugavuses. Täiendava klaasiga kahekordsed aknad jätavad algsed aknad alles, kuid parandavad soojustust. Katusele lisatud soojustuskiht kaitseb omakorda soojakao eest. Katusel on ka päikesepaneelid, et toota puhas taastuvenergia hoone haldamise ja valgustamise jaoks.

Paigaldatud arukad süsteemid tagavad veel suurema energiasäästu. Hoone haldussüsteem jälgib kütmist ja kliimaseadmeid, kohandades neid vastavalt hoones liikuvate inimeste arvule, mis tehakse kindlaks hoones kõikjale paigaldatud andurite abil. Päevavalgust täiendavad keskarvuti juhtimisel LED-lambid ja see arvuti kohandab ka ruumide valgustuse intensiivsust vastavalt selleks ettenähtud anduritega kindlaks tehtud liikumistele.

Säästes ressursse

Tehnika töötab kooskõlas ajaloolise hoone algsete konstruktsioonidega, et vähendada muuseumi keskkonnamõju.

Paksud lubjakivist seinad hoiavad muuseumi suvel jaheda ja talvel soojana, vähendades lisakütte ja -jahutuse vajadust. Omaette ruumina kasutatavast suurest siseõuest saavad ümbritsevates ruumides olevad galeriid päevavalgust ja värsket õhku. Algsetesse veemahutitesse kogunevat vihmavett kasutatakse muuseumi tualettides, säästes saareriigi hinnalisi veevarusid. Kokkuvõttes säästab ka ajaloolise hoone uuesti kasutamine materjale, mida oleks muidu vajatud uue hoone ehitamiseks.

Renoveerimisel tegid koostööd erinevate valdkondade spetsialistid, nagu kunstiajaloolased ja insenerid, et saada tänapäevane, vähe süsinikdioksiidiheidet tekitav muuseum, mis suhtub lugupidavalt kohalikku kultuuripärandisse ning jagab seda nii kohalike kui ka rahvusvaheliste külastajatega.

Kunstikriitikud ja arhitektid on tunnustanud seda hoonet kui moderniseerimise hea tava näidet ning see on osutunud populaarseks ka kunstihuviliste seas. Pärast renoveeritud hoone ametlikku avamist detsembris 2018 külastas MUŽA muuseumit aasta jooksul üle 5000 inimese. ■

LISATEAVE

<https://heritagemalta.org>

ÜRITUSTE KAVA

28.–29. JAANUAR

Belgrad (RS)

EUSAIRi 5. foorum

1.–5. MÄRTS

Veebis

Makropiirkondlike strateegiate nädal

17.–18. JUUNI

Porto (PT)

ELi ühtekuuluvuspoliitika 9. hindamiskonverents

11.–14. OKTOOBER

Brüssel (BE)

Euroopa piirkondade ja linnade nädal

10.–11. DETSEMBER

Marseille (FR)

Alpi foorum

ÕIGUSTEAVE

Euroopa Komisjon ega ükski tema nimel tegutsev isik ei vastuta käesolevas väljaandes esitatud teabe kasutamise eest.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2020

PDF: ISSN 1725-8200 KN-LR-20-004-ET-N

© Euroopa Liit, 2020

Uuesti kasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale.

Euroopa Komisjoni dokumentide uuestikasutuspoliitika on reguleeritud otsusega 2011/833/EL (ELT L 330, 14.12.2011, lk 39).

Muude kui Euroopa Liidule kuuluvate osade kasutamise või reprodutseerimise luba tuleb küsida otse vastavate õiguste omanikult.

Ajakiri on elektroonilisel kujul saadaval 22 keeles aadressil http://ec.europa.eu/regional_policy/et/information/publications/panorama-magazine/

Väljaande sisu koostamine lõpetati detsembris 2020.

FOTOD (LK)

Kaas: © Euroopa Liit

Lk 3: © Euroopa Liit

Lk 4: © eesistujariik Saksamaa

Lk 5, 6: © Euroopa Liit

Lk 8: © Euroopa Liit

Lk 18: © Interreg IPA CBC Bulgaaria-Serbia

Lk 19, 20: © Inter Ventures

Lk 21: üleval © Woensdrecht linnavalitsus;

all © Amhem-Nijmegeni majandusnõukogu

Lk 22: © Cerdanya haigla

Lk 25: 01 © iStock/fbxx; 02 © iStock/MasterLu;

03 © iStock / Sami Auvinene; 04 © iStock/LeoPatrizi;

05 © iStock/wsfurlan; 06 © iStock / Rodrigo Blanco;

07 © iStock/diegograndi; 08 © iStock / Lisa Marie

Lk 26: © iStock/BrasilNut1

Lk 29, 30, 31: © Euroopa Liit

Lk 32: © Marta Silvia Viganò

Lk 33: © Euroopa Liit

Lk 38: üleval © iStock/krugli; all © iStock / Giorgos Kristotakis

Lk 41: © iStock/metamorworks

Lk 42: © iStock / SDI productions

Lk 43: © iStock/sl-f

Lk 44: © iStock/Marvod

PÜSIGE LIINIL

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EUinmyregion

EUinmyregion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

EUinmyregion

[euinmyregion](https://www.instagram.com/euinmyregion)

ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/ferreira_en
 @ElisaFerreiraEC

Euroopa Liidu
 Väljaannete Talitus

Euroopa Komisjon, regionaal- ja linnapoliitika peadirekoraat
 Teabevahetus – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
 E-post: regio-panorama@ec.europa.eu